

Джон Ендрю Біос

Математика

1 клас

Джон Ендрю Біос

Математика

1 КЛАС

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 1 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ

Видавництво «Лінгвіст»

2025

УДК 51*кл1(075.2)

Б 65

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2025 № 345)

Підручник створено відповідно до типової освітньої програми для 1-2 класів
Нової української школи, розроблений під керівництвом Шияна Р. Б.

Біос Джон Ендрю

Б 65 Математика: підруч. для уч. 1 кл. закл. загальн. середн. освіти. /
Джон Ендрю Біос. – К. : Видавництво «Лінгвіст», 2025. – 144 с. : іл.

ISBN 978-617-8290-58-0 (укр.)

Підручник призначений для вивчення математики в 1 класі, розроблений згідно з Державним стандартом початкової освіти. Видання створено з урахуванням діяльнісного підходу та принципів STEM-освіти.

УДК 51*кл1(075.2)

Навчальне видання

Джон Ендрю Біос
МАТЕМАТИКА

Підручник для учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти

Головна редакторка *Діана Головань*. Редакторки: *Людмила Ряба, Надія Дмитренко*.
Дизайнерки: *Юлія Петрушина-Хижняк, Олександра Дилиновська*. Ілюстраторки: *Аміна Шандура, Олена Кононученко, Олена Пашинна*. Коректорки: *Галина Теркун, Ольга Пластун*.

Інтернет-підтримку ви знайдете за посиланням:
<https://lms.e-school.net.ua/courses/join/75d2874a/>

Формат 70x100/16. Ум. друк. арк. 11,66. Обл.-вид. арк. 10,494. Наклад 0000 прим. Зам. № 000.

ТОВ «Видавництво «Лінгвіст». 04208, м. Київ, просп. Василя Порика, 9-Г, к. 58.

Адреса редакції: 04071, м. Київ, вул. Нижній Вал, 17/8. Email: publishing@linguist.ua.

Тел. (044) 599-32-28. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 6168 від 03.05.2018 р.

Віддруковано у ТОВ «КОНВІ ПРІНТ». 03680, м. Київ, вул. Антона Цедіка, 12. Тел.: (044) 332-84-73

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 6115, від 29.03.2018.

ISBN 978-617-8290-58-0

Усі права застережено. All rights reserved.

Copyright © 2022 by Vector M & S Publishing Ltd.

Published by LLC «Publishing House «Linguist» and exclusively distributed in Ukraine under agreement with Vector Math & Science

Підручник охороняється авторським правом.

Виключне майнове право на використання твору в Україні належить

ТОВ «Видавництво Лінгвіст». Використання твору, а також його фрагментів, без дозволу правовласника та видавця заборонено.

Любі хлопчики й дівчатка!

Як і ви, ми учні та учениці 1 класу. Як і ви, ми розумні, допитливі та веселі. Нумо разом із нами вивчати математику – науку, без якої просто неможливо уявити наше життя.

Ми будемо навчатися разом, здійснимо не одне відкриття, та головне – зробимо математику своєю справжньою помічницею.

Тетянка

Даринка

Оскар

Андрійко

Самір

Міка

Славко

Софійка

Розділ 1

1.1. Розміщення об'єктів. Напрямок	8
1.2. Розміщення об'єктів	10
1.3. Від низького до високого	11
1.4. Від легкого до важкого	12
1.5. Від порожнього до повного	13
1.6. Числа та цифри	14
1.7. Лічба в межах 10	15
1.8. Число та цифра 0	16
1.9. Порівняння груп об'єктів за кількістю	18
1.10. Точки та лінії	19
1.11. Чотирикутник, трикутник, круг. Симетрія	20

Розділ 2

2.1. Числа та цифри 1, 2. Порівняння чисел	22
2.2. Дія додавання	24
2.3. Число та цифра 3. Назви чисел при додаванні	25
2.4. Число та цифра 4	26
2.5. Число та цифра 5	27
2.6. Переставний закон додавання	28
2.7. Дія віднімання	29
2.8. Задача	30
2.9. Схема та короткий запис задачі	32
2.10. Розв'язування задач	34
2.11. Число та цифра 6	36
2.12. Взаємозв'язок додавання та віднімання	37
2.13. Знаходження невідомого доданка	38
2.14. Геометричні фігури	39

2.15. Число та цифра 7	40
2.16. Назви чисел при відніманні	41
2.17. Число та цифра 8	42
2.18. Стільки ж	43
2.19. Стільки ж, скільки	44
2.20. Порівняння чисел шляхом віднімання	45
2.21. Число та цифра 9	46
2.22. Число 10. Десяток	47
2.23. Склад числа 10	48
2.24. Парні та непарні числа	49
2.25. Ціна та вартість	50
2.26. Куб, піраміда, призма	51
2.27. Конус, циліндр, куля	52
Мій проєкт	53

Розділ 3

3.1. Утворення та запис чисел 11 – 20. Десятки та одиниці	54
3.2. Утворення та запис числа 20	56
3.3. Лічба в межах 20. Припущення	57
3.4. Збільшення числа на кілька одиниць (пряма форма)	58
3.5. Зменшення числа на кілька одиниць (пряма форма)	60
3.6. Лічба в межах 20. Порівняння чисел у межах 20	62
3.7. Тиждень	64
3.8. Рік	66
Мій проєкт	68

Розділ 4

4.1. Додавання та віднімання чисел виду $10 + 6$, $16 - 6$, $16 - 10$	69
4.2. Додавання та віднімання чисел виду $15 + 3$, $15 - 3$	70
4.3. Додавання та віднімання у межах 20	71
4.4. Збільшення числа на кілька одиниць (непряма форма) ..	72
4.5. Зменшення числа на кілька одиниць (непряма форма) ..	74
4.6. Числовий відрізок	76

4.7. Додавання на числовому відрізку	77
4.8. Віднімання на числовому відрізку	78
4.9. Вирази з однаковим значенням	79
4.10. Порівняння виразів	80
4.11. Об'єднання в групи	81
4.12. Діаграма Венна	82
4.13. Діаграма Керрола	83
4.14. Більше про діаграму Керрола	84
Мій проєкт	86

Розділ 5

5.1. Круглі числа	87
5.2. Десятки та одиниці	88
5.3. Запис чисел у межах 100	90
5.4. Таблиця чисел першої сотні	91
5.5. Лічба в межах 100	92
5.6. Порівняння чисел у межах 100	94
5.7. Лічба десятками й одиницями	96
5.8. Лічба двійками та п'ятірками	98
5.9. Об'єднання в пари, п'ятірки та десятки	100
Мій проєкт	102

Розділ 6

6.1. Числовий відрізок	103
6.2. Порівняння чисел у межах 100	104
6.3. Порівняння двоцифрових чисел	105
6.4. Порівняння об'єктів за довжиною	106
6.5. Порівняння об'єктів за масою	107
6.6. Порівняння ємностей за місткістю	108
6.7. Припущення	109
6.8. Припущення шляхом об'єднання об'єктів у групи	110

Розділ 7

7.1. Додавання і віднімання круглих чисел	111
7.2. Додавання та віднімання чисел виду $20 + 7$, $27 - 7$, $27 - 20$	112

7.3. Додавання та віднімання чисел виду $43 + 6$, $49 - 6$	113
7.4. Додавання та віднімання чисел виду $13 + 20$, $52 - 30$	114
7.5. Додавання та віднімання чисел виду $43 + 36$, $79 - 36$	115
7.6. Вимірювання довжини. Сантиметр, дециметр, метр	116
7.7. Вимірювання маси. Грам. Кілограм	118
7.8. Вимірювання місткості. Літр	120
7.9. Обернена задача	122
7.10. Додавання і віднімання чисел у межах 100	123
Мій проєкт	124

Розділ 8

8.1. Знаходження невідомого зменшуваного	125
8.2. Знаходження невідомого від'ємника	126
8.3. Знаходження невідомих компонентів арифметичних дій	127
8.4. Перевірка	128
8.5. Закономірності	129
8.6. Комбінування	130
8.7. Візерунки	131
Мій проєкт	132

Розділ 9

9.1. Списки й таблиці	133
9.2. Піктограми	134
9.3. Стовпчикова діаграма	136
9.4. Половина	137
9.5. Визначення часу за годинником	138
9.6. Доба	140
9.7. Хвилина та година	141
9.8. Календар	142
Мій проєкт	144

Обчисліть

Просторові відношення та геометричні фігури

Виміряйте величини

Попрацюйте з даними

Розв'яжіть задачу

Попрацюйте в парах / групах

Дослідіть

Поміркуйте

1

1.1. Розміщення об'єктів. Напрямок

Як відносно Андрійка розміщені об'єкти?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

наліво

направо

ліворуч

праворуч

Б

назад

позаду

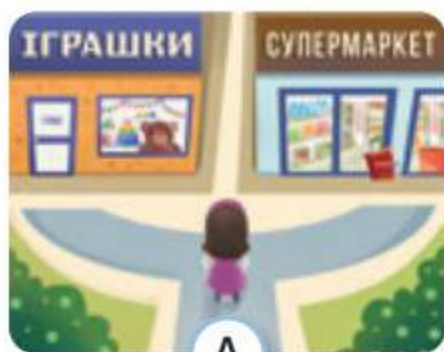
вперед

попереду

1. Де відносно дерева знаходиться м'яч?

2. Як Даринці дістатися до супермаркету? Оберіть правильну відповідь для кожної ситуації.

А

повернути
наліво

повернути
направо

Б

3. Складіть історію про Оскара, використовуючи ключові слова уроку.

Ключові слова

ліворуч
праворуч
попереду
позаду
наліво
направо
вперед
назад
напрямок

1.2. Розміщення об'єктів.

1. Де відносно парти знаходяться портфелі?

2. Якого кольору м'яч знаходиться між жовтим і червоним м'ячами? Справа від зеленого м'яча? Поруч із синім?

3. Які з речень правдиві?

Ключові слова

на
під
між
поруч
ліворуч
праворуч
зліва
справа

- а.** Картопля знаходиться під столом.
- б.** Яйця лежать на столі.
- в.** Яблука лежать між бананами й апельсинами.

1.3. Від низького до високого

1. Дерево високе чи низьке? Шия жирафи довга чи коротка?

2. Якого кольору найдовша смужка? А найкоротша?

3. В кожній парі об'єктів вкажіть той, що відповідає опису.

а. Нижчий

б. Вищий

в. Довший

г. Коротший

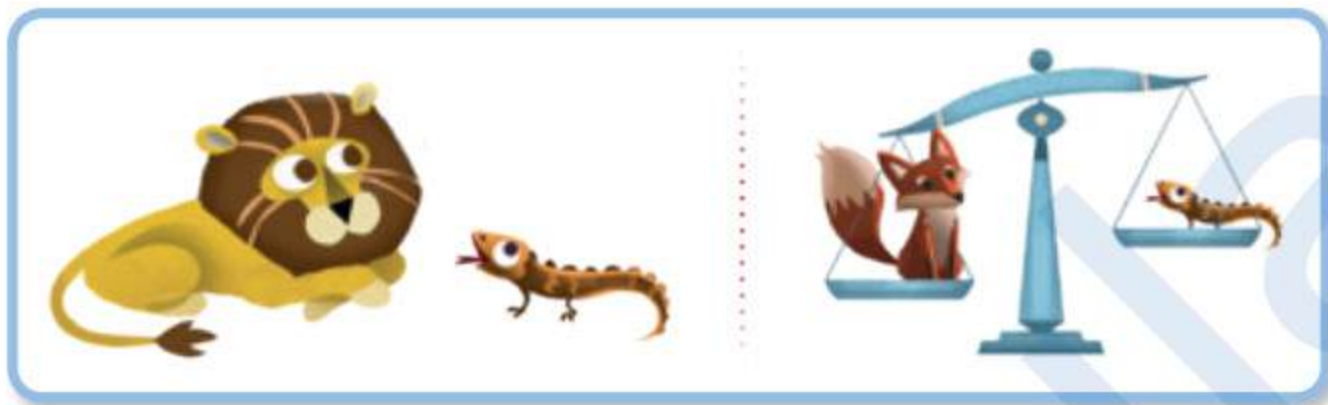

Ключові слова

високий
вищий
найвищий
низький
нижчий
найнижчий
довгий
довший
найдовший
короткий
коротший
найкоротший

1.4. Від легкого до важкого

1. Ящірка відносно лева легка чи важка? Хто важчий: лисиця чи ящірка?

2. У якому порядку розміщені тварини? Хто найважчий, а хто – найлегший?

Ключові слова

важкий
важчий
найважчий
легкий
легший
найлегший
терези

3. У кожній парі об'єктів назвіть важчий.

1.5. Від порожнього до повного

1. Які ємності ви бачите на столі? Порівняйте миски за ємністю.

2. У якому порядку розміщені ємності? Яка з них найбільш містка, а яка – найменш містка?

3. На скільки заповнені ємності?

Ключові слова

ємність
менш містка
найменш
містка
більш містка
найбільш
містка
повна
наполовину
повна
порожня

1.6. Числа та цифри

1. Що означають усі ці знаки?

12
34

Ми називаємо числа, коли рахуємо предмети або визначаємо кількість елементів множини. **Числа** записують за допомогою спеціальних знаків – **цифр**. **Цифра** – це письмовий знак, який відображає число. Існує всього десять цифр. Ними можна записати незліченну кількість чисел.

Цифри

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Числа

7 100 10 0 93 15

2. Назвіть третю зліва та шосту справа дитину.

12
34

Ключові слова

число
цифра
кількість
порядковий
номер

3. Які цифри потрібні, щоб записати:

а. ваш вік;

б. кількість членів вашої родини.

1.7. Лічба в межах 10

1. Скільки морських жителів кожного виду зображено на малюнках?

12
34

Щоб дізнатися, скільки медуз зображено на малюнку, потрібно їх полічити.

- А Починати лічбу можна з будь-якої медузи.
- Б Потрібно полічити всіх медуз.
- В Ми називаємо одну й ту ж медузу лише один раз.
- Г Останнє з названих при лічбі чисел указує на кількість медуз.

2. Полічіть об'єкти на ілюстраціях. Назвіть число, що відповідає кількості об'єктів на кожній з них.

12
34

3. Скільки об'єктів не вистачає, щоб їхня кількість відповідала вказаному числу?

а.

5

б.

10

Ключові слова

кількість
лічити
лічба

1.8. Число та цифра 0

Скільки груш зібрав кожен хлопчик?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

5
п'ять

Андрійко

п'ять груш
5 груш

0
нуль

Самір

нуль груш
0 груш

1. Хто на малюнку один, а кого – більше? Скільки зображено черепах на малюнку ліворуч?

12
34

2. Скільки квітів червоного кольору? Скільки фіолетових? Якого кольору букет з дев'яти квітів? Скільки квітів помаранчевого кольору? А скільки – блакитних?

12
34

3. Знайдіть на малюнку десять цифр 0.

Ключові слова

нуль

1.9. Порівняння груп об'єктів за кількістю

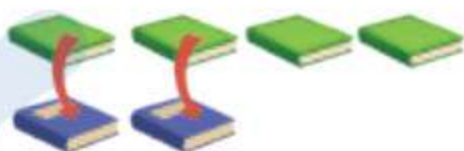
1. Яких книг більше – зелених чи синіх? Яких книг менше – жовтих чи зелених?

Ключові слова

більше
менше

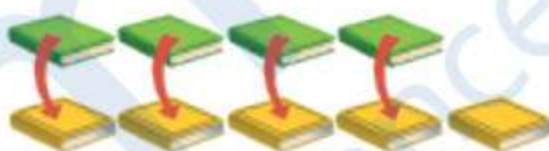

Зелених книг **більше**,
ніж синіх.

Отже, чотири **більше**,
ніж два.

Зелених книг **менше**,
ніж жовтих.

Отже, чотири **менше**,
ніж п'ять.

2. Якому з двох малюнків відповідає твердження?

а. Синіх машинок більше, ніж червоних.

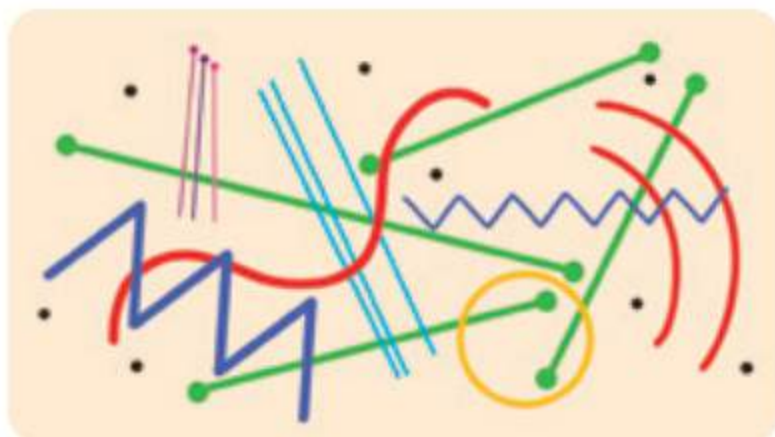
б. Кедів менше, ніж капелюшків.

1.10. Точки та лінії

1. Що ви бачите на малюнку?

12
34

Ключові слова

точка, пряма,
відрізок, промінь,
лінія, крива,
ламана, коло,
побудова відрізка

А точка •

Б пряма

В крива

Г відрізок

Д ламана

Е промінь

Ж коло

2. Які геометричні фігури ви бачите на світлинах?

А

Б

В

3. На які фігури точки розбивають пряму? Як побудувати відрізок?

1.11. Чотирикутник, трикутник, круг. Симетрія

Що намагаються зобразити дівчатка?

А ти знала, що трикутник і чотирикутник мають кути та сторони?

А тобі відомо, що круг не має кутів та сторін?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

круг

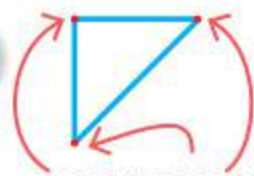

трикутники

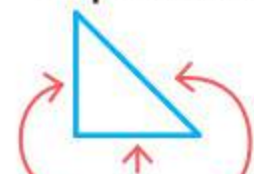

чотирикутники

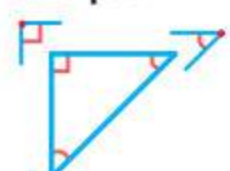
Б

вершини

сторони

кути

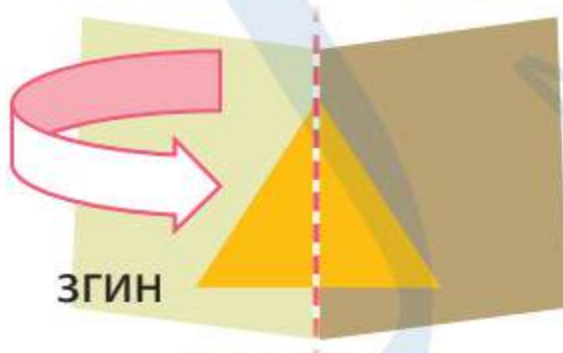
1. Які геометричні фігури утворяться, якщо точки з'єднати лініями?

2. У які групи можна об'єднати геометричні фігури?

3. Яка з геометричних фігур є симетричною?

Згин

лінія симетрії

симетричний

Ключові слова

круг

трикутник

чотирикутник

кут

вершина

сторона

симетрія

симетричний

лінія симетрії

Перевірте себе!

21

2.1. Числа та цифри 1, 2. Порівняння чисел

Як зробити торт двоярусним?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

1

2

Б

Щоб утворити **наступне** число,
треба **приєднати 1**.

Щоб утворити **попереднє** число,
треба **вилучити 1**.

1. Якому числу відповідає кількість об'єктів? Як одержали число 2?

1

2

2. Скільки ярусів у торта? Скільки було спочатку? А скільки буде, якщо додати ще один ярус?

3. Порівняйте кількість слонів і кількість левів.

Числова рівність

$$2 = 2$$

Два дорівнює двом.

Ключові слова
наступне число
приєднати
попереднє число
вилучити
числова рівність
числова нерівність
дорівнює =
не дорівнює $\neq$
більше >
менше <

4. Порівняйте кількість слонів та крокодилів.

Числові нерівності

$$2 \neq 1$$

Два не дорівнює одному.

$$2 > 1$$

Два більше, ніж один.

$$1 < 2$$

Один менше, ніж два.

2.2. Дія додавання

1. Скільки всього яблук у продавця?

12
34

Коли ми **об'єднуємо**, ми виконуємо дію **додавання**.

До одного **додати** один, **буде** два.
Один **плюс** один **дорівнює** два.

Ключові слова

об'єднати
додати
плюс
числовий вираз

2. Виконайте додавання за малюнками.

12
34

а.

б.

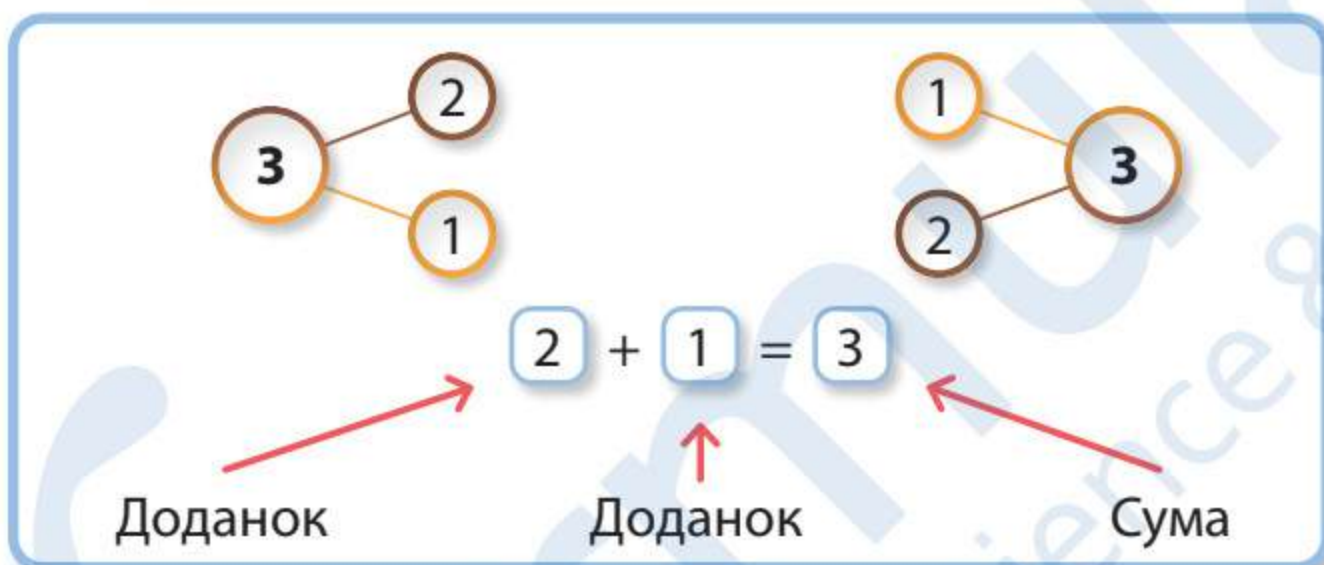

2.3. Число та цифра 3.

Назви чисел при додаванні

1. Як можна утворити триярусний торт?

12
34

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?

12
34

Як одержали число 3?

3

Ключові слова

доданок
сума

3. Прочитайте рівності. Назвіть доданки.

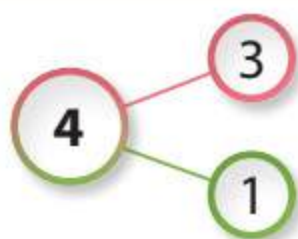

$$\begin{array}{l} 1 + 1 = 2 \\ 2 + 1 = 3 \\ 1 + 2 = 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3 + 0 = 3 \\ 0 + 2 = 2 \\ 0 + 1 = 1 \end{array}$$

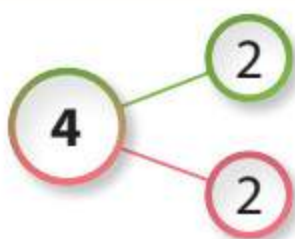
2.4. Число та цифра 4

1. Який із наборів може обрати Міка, якщо вона хотіла б набір у рожевому та зеленому кольорах?

$$3 + 1 = 4$$

$$4 = 3 + 1$$

$$2 + 2 = 4$$

$$4 = 2 + 2$$

$$1 + 3 = 4$$

$$4 = 1 + 3$$

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?

Як одержали число 4?

Ключові слова

склад числа

3. Скільки крапочок має бути у порожніх комірках, щоб утворилося число 4? Складіть відповідні рівності.

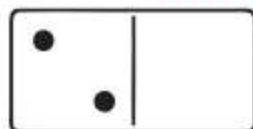
$$1 + 3 = 4$$

$$4 = 1 + 3$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square = \square + \square$$

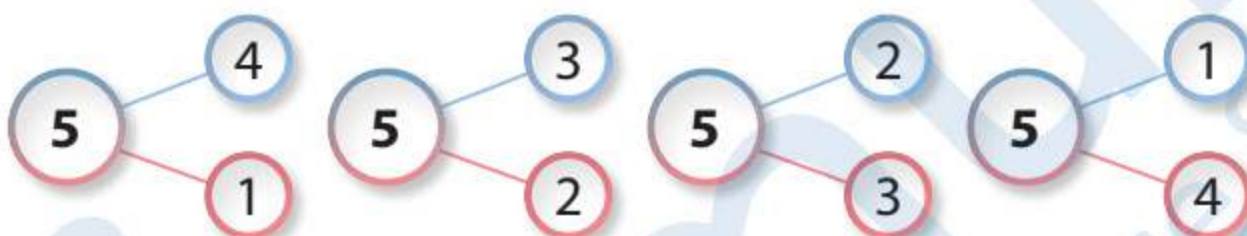

$$\square + \square = \square$$

$$\square = \square + \square$$

2.5. Число та цифра 5

1. Які варіанти наборів можна підібрати для Славка, якщо він хотів би набір у рожевому та синьому кольорах?

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?
Як одержали число 5?

3. До кожного малюнка складіть по дві рівності.

$4 + 1 = 5$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$	$\square + \square = \square$
$5 = 4 + 1$	$\square = \square + \square$	$\square = \square + \square$	$\square = \square + \square$

2.6. Переставний закон додавання

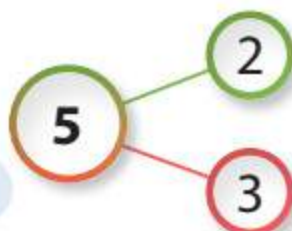
1. Скільки яблук у кожному кошику?

12
34

$$2 + 3 = 5$$

Два плюс три
дорівнює п'ять.

$$3 + 2 = 5$$

Три плюс два
дорівнює п'ять.

При додаванні числа можна переставляти.
Від переставлення доданків сума не змінюється.

$$2 + 3 = 3 + 2$$

2. Складіть по два вирази на додавання до кожного малюнка.

Ключові слова

переставний закон додавання
значення виразу

2.7. Дія віднімання

1. Яка дія зображена на другому малюнку? Що змінилося? Скільки птахів залишилося на гілці?

Коли ми **вилучаємо**, ми виконуємо дію **віднімання**.

Від п'яти **відняти** один, **буде** чотири.
П'ять **мінус** один **дорівнює** чотири.

2. Яким буде результат дії віднімання на кожному малюнку?

Ключові слова

вилучити
відняти
мінус

3. Складіть вирази за малюнками. Знайдіть їх значення.

2.8. Задача

Що таке задача?

Спочатку в черзі до каси музею було 3 дітей. Через деякий час приєдналося ще 2 дітей. Скільки дітей стало в черзі до каси музею?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Елементи задачі

Спочатку в черзі до каси музею було 3 дітей. Через деякий час приєдналося ще 2 дітей.

Умова

Скільки дітей стало в черзі до каси музею?

Запитання

$3 + 2 = 5$ (д.)

Розв'язання

Відповідь: **5 дітей.**

Відповідь

Умова задачі містить **числові дані**.
Запитання вказує на **шукане**.

1. Прочитайте задачу. Перекажіть умову. Назвіть запитання.

Даринка виготовила 1 листівку для ярмарку, а Софійка – 4. Скільки всього листівок виготовили для ярмарку дівчатка?

2. Чи є ці тексти задачами? Чому?

- а.** Білочки маленькі та пухнасті. Скільки білочок живе у вашому парку?
- б.** Учні нашого класу займаються баскетболом. Скільки учениць займається тенісом?
- в.** Вчора Славко прочитав 5 сторінок книжки, а сьогодні – тільки одну.
- г.** Андрійко вже вміє писати 10 літер.
- д.** Даринка має 3 собаки і 2 папуги. Скільки всього домашніх улюбленців у Даринки?

3. Складіть задачу за малюнком.

Ключові слова

задача
умова
запитання
розв'язання
відповідь
числові дані
шукане

2.9. Схема та короткий запис задачі

Скільки грошей зібрали хлопці на солодощі?

Скільки грошей залишилося в Даринки?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Щоб краще уявити умову задачі, ми можемо визначити її **ключові слова** та створити **короткий запис** чи **схему**.

Славко – 2 грн
Андрійко – 2 грн } ? грн

Було – 5 грн
Витратили – 4 грн
Залишилося – ? грн

1. Прочитайте задачу. Зверніть увагу на ключові слова. Доповніть короткий запис задачі.

У лотку **було** 5 яєць. Для приготування кексів Славко з мамою **використали** 3 яйця. Скільки яєць **залишилося** у лотку?

Було – яєць

Використали – яйця

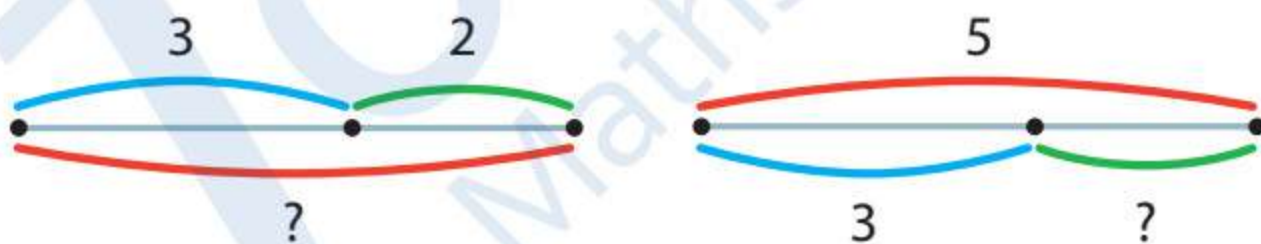
Залишилося – ? яєць

2. Визначте ключові слова задачі. Зробіть короткий запис.

Самір запустив 3 повітряних змії, а Тетянка – 2. Скільки повітряних зміїв запустили Самір і Тетянка разом?

3. Доберіть схему до задачі. Що у ній позначає кожен відрізок?

На гілці було 3 жовтих листки та 2 червоних. Скільки всього листків було на гілці?

Ключові слова

ключові слова задачі

короткий запис

схема

2.10. Розв'язування задач

Як розв'язати задачу?

Під час відвідин нового магазину Даринка купила 2 шапки, а подруга – 1 шапку. Скільки шапок купили дівчатка?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Як розв'язати задачу?

Даринка – 2 ш. } ? ш.
Подруга – 1 ш. }

$$2 + 1 = 3 \text{ (ш.)}$$

Відповідь: **3 шапки.**

1. Прочитайте **умову** та **запитання задачі**, визначте **ключові слова**.
2. Прочитайте задачу ще раз, за потреби зробіть **короткий запис** або **схему** задачі.
3. Складіть **план розв'язання задачі**.
4. Складіть **вираз** та обчисліть його.
5. Запишіть **відповідь**.

1. Який із виразів є розв'язанням задачі?

Для приготування салату Міка використала 3 помідора та 2 огірки. Скільки овочів Міка використала для приготування салату?

$$3 + 2 = 5 \text{ (ов.)}$$

$$3 - 2 = 1 \text{ (ов.)}$$

2. Складіть скорочений запис до задачі та розв'яжіть її.

Самір виготовив 5 літачків з паперу. 3 літачки він запустив у небо. Скільки літачків залишилось у Саміра?

3. Складіть задачу, розв'язанням якої буде поданий вираз.

$$1 + 3 = 4$$

4. Доповніть текст так, щоб він став задачею.

У Софійки було 2 настільні гри. Ще 2 настільних гри їй подарували друзі на день народження.

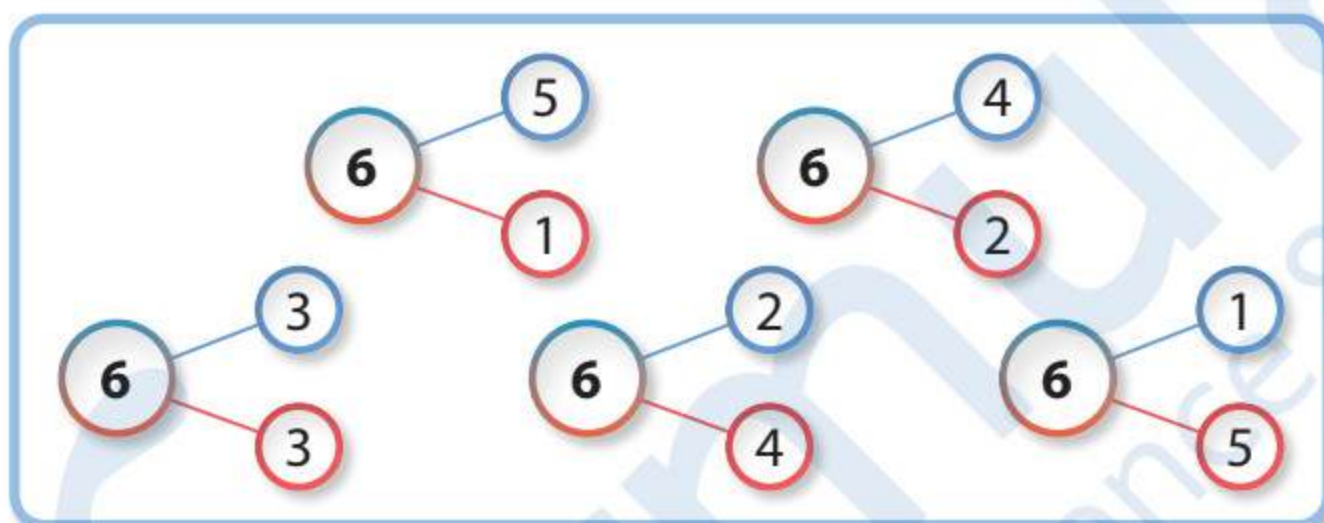
5. Складіть задачі за малюнками.

2.11. Число та цифра 6

1. Як Самір може розставити чашки?

12
34

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?

12
34

Як одержали число 6?

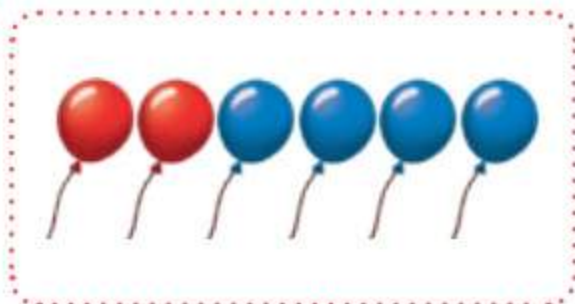
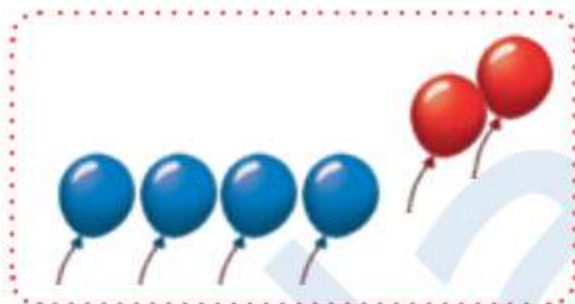
3. Скількома кружечками потрібно доповнити малюнок, щоб утворилося число 6? Складіть відповідні рівності.

2.12. Взаємозв'язок додавання та віднімання

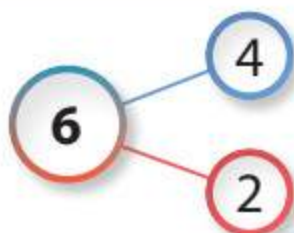
1. Які вирази можна скласти за малюнками?

12
34

$$2 + 4 = 6$$

$$4 + 2 = 6$$

$$6 - 2 = 4$$

$$6 - 4 = 2$$

З кожної рівності на додавання можна скласти дві рівності на віднімання.

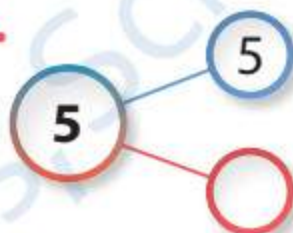
2. Які числа мають бути у порожніх кружечках?

12
34

а.

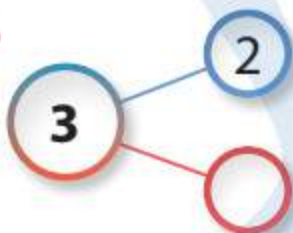
б.

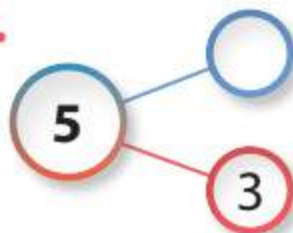
3. Скількох кульок і якого кольору не вистачає?

12
34

а.

б.

2.13. Знаходження невідомого доданка

1. Скільки кольорових олівців у Софійки?

У Софійки 6 олівців, 2 з них – прості, а решта – кольорові.

Щоб знайти невідомий доданок, потрібно від суми відняти відомий доданок.

2. Складіть задачі за малюнками та розв'яжіть їх.

3. Розв'яжіть задачу.

До шкільної виставки Даринка вирішила виготовити 5 ляльок-мотанок. 3 з них вона вже виготовила. Скільки ще ляльок-мотанок потрібно виготовити Даринці?

2.14. Геометричні фігури

1. Які геометричні фігури нагадують латки на футбольному м'ячі?

Нагадують
п'ятикутник.

Нагадують
шестикутник.

П'ятикутник:
5 сторін,
5 кутів.

Шестикутник:
6 сторін,
6 кутів.

2. Що спільного у геометричних фігур?

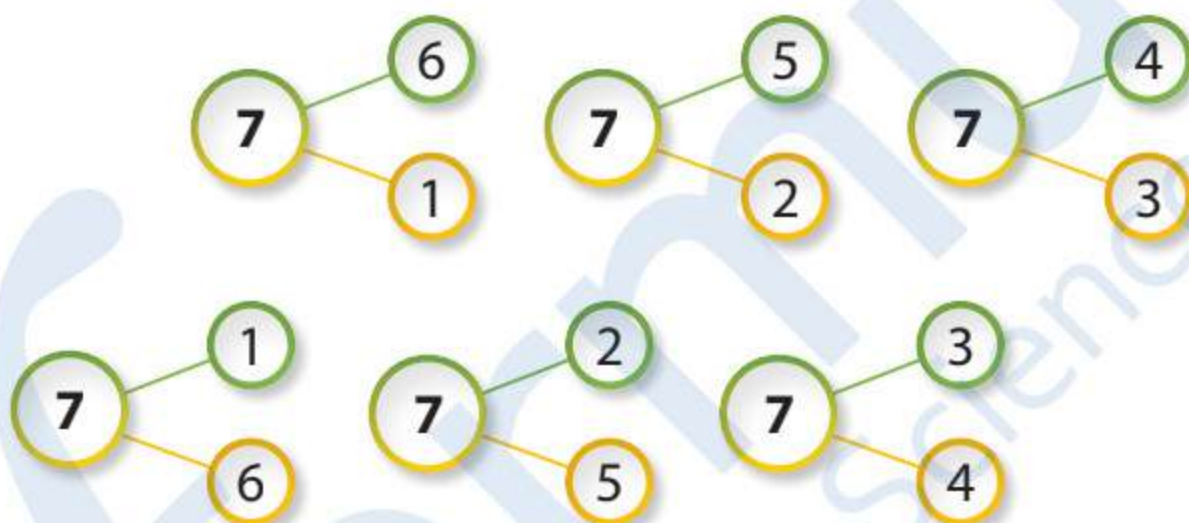
3. У які дві групи можна об'єднати геометричні фігури?

Ключові слова
п'ятикутник
шестикутник

2.15. Число та цифра 7

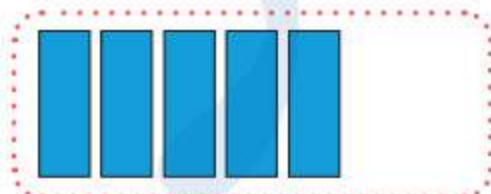
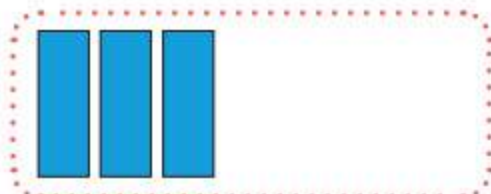
1. Які ще варіанти шарфів могла сплести Даринка із цих ниток?

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?
Як одержали число 7?

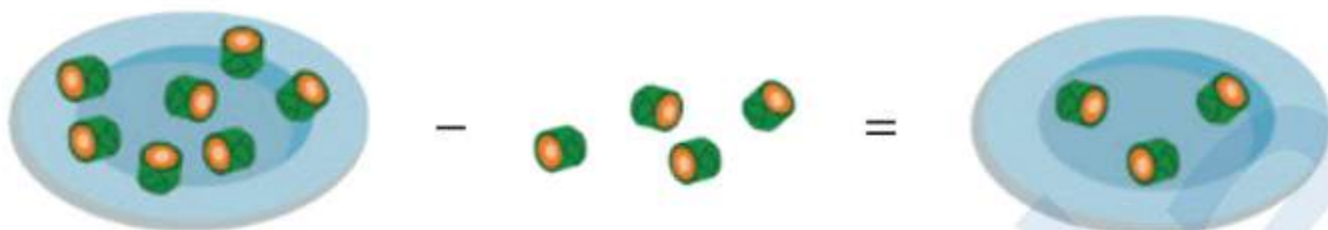
3. Скількох чотирикутників не вистачає до 7?

2.16. Назви чисел при відніманні

1. Як називаються числа при відніманні?

12
34

$$7 - 4 = 3$$

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

2. Знайдіть значення виразів. У кожному виразі назвіть зменшуване.

12
34

$$7 - 5 = \square \quad 6 - 3 = \square \quad 7 - 2 = \square \quad 7 - 6 = \square$$

$$7 - 3 = \square \quad 5 - 4 = \square \quad 4 - 3 = \square \quad 6 - 5 = \square$$

3. Знайдіть різницю, якщо зменшуване дорівнює 5, а від'ємник – 2

12
34

4. Складіть задачу за малюнком та розв'яжіть її. Назвіть від'ємник у виразі, що є розв'язанням задачі.

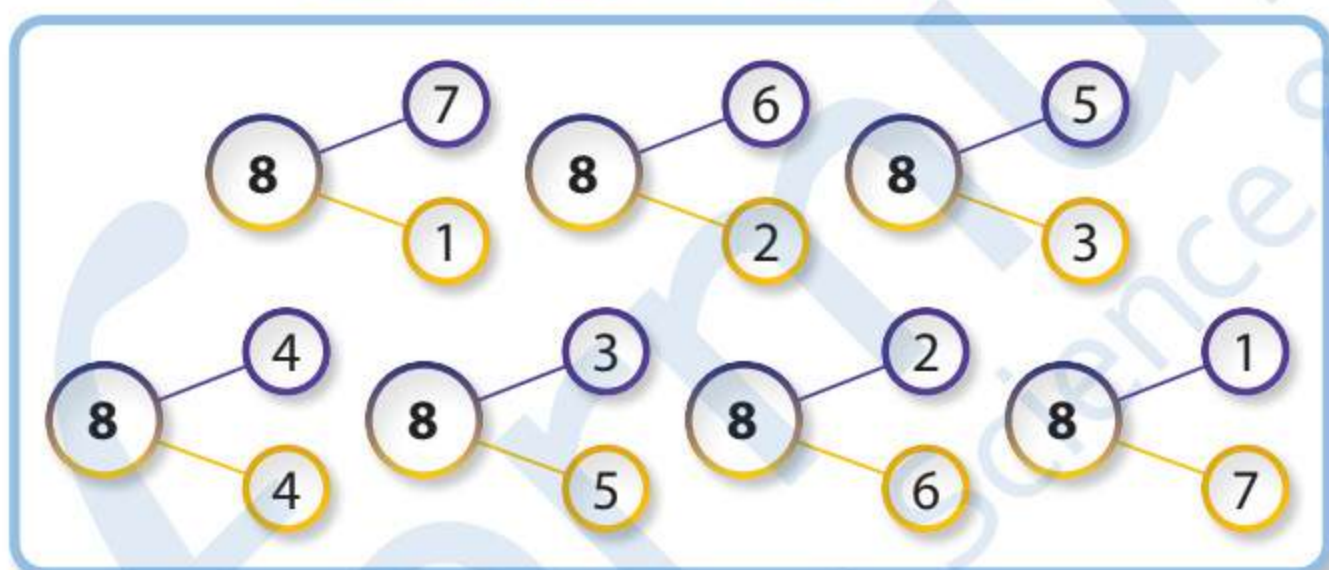

Ключові слова

зменшуване
від'ємник
різниця

2.17. Число та цифра 8

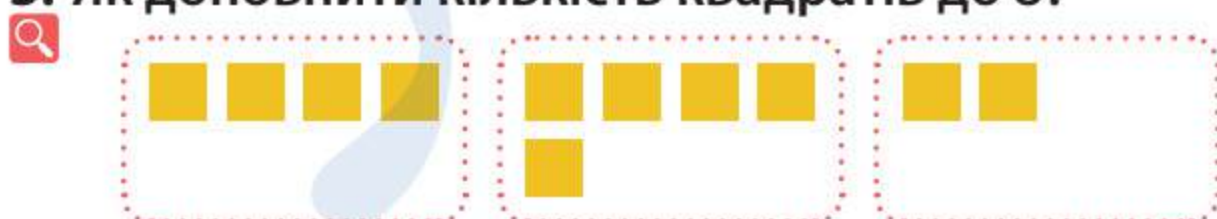
1. Діти домовилися одягнути для гри футболки жовтого й фіолетового кольорів. Як по-іншому діти могли вбратися на гру?

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?
Як одержали число 8?

3. Як доповнити кількість квадратів до 8?

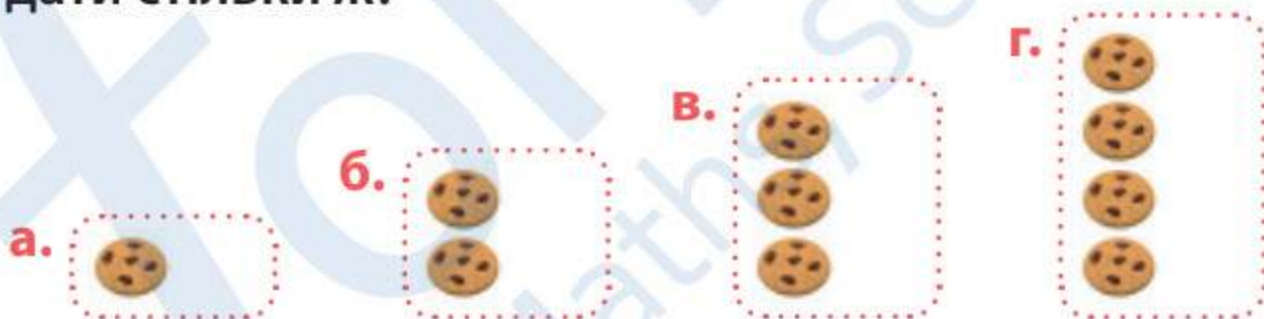

2.18. Стільки ж

1. Скільки всього книг про автомобілі мають хлопці?

2. Скільки печива буде у кожній коробці, якщо додати стільки ж?

3. Розв'яжіть задачу.

У Даринки було 2 наліпки, у Софійки – стільки ж. Скільки наліпок було у дівчат разом?

У Даринки – 2 н.
У Софійки – ? н., стільки ж } ?

Ключові слова
стільки ж

2.19. Стільки ж, скільки

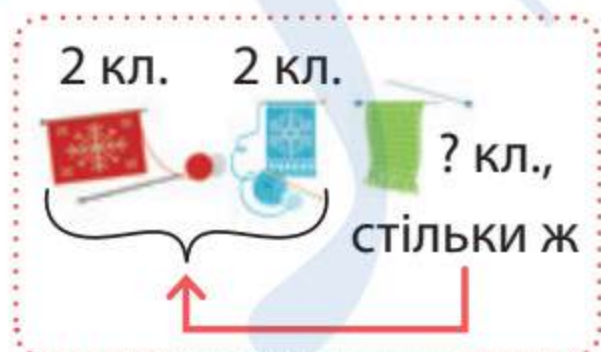
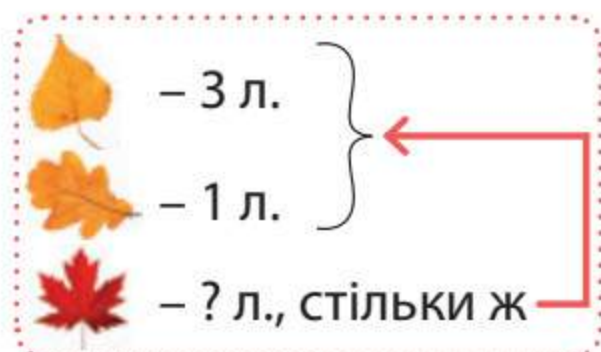
1. Скільки цукру потрібно для приготування варення?

2. Накресліть схему до задачі та розв'яжіть її.

Під час екскурсії Даринка зробила 3 світлин птахів, Славко – 4, а Міка – стільки ж, скільки Даринка й Славко разом. Скільки світлин птахів зробила Міка?

3. Складіть задачі за скороченими записами та розв'яжіть їх.

2.20. Порівняння чисел шляхом віднімання

1. На скільки більше ложок, ніж виделок?

Щоб дізнатися, на скільки одне число більше або менше за інше, треба від більшого числа відняти менше.

2. На скільки кількість об'єктів у першій групі кожного випадку більша, ніж кількість об'єктів у другій групі?

а.

б.

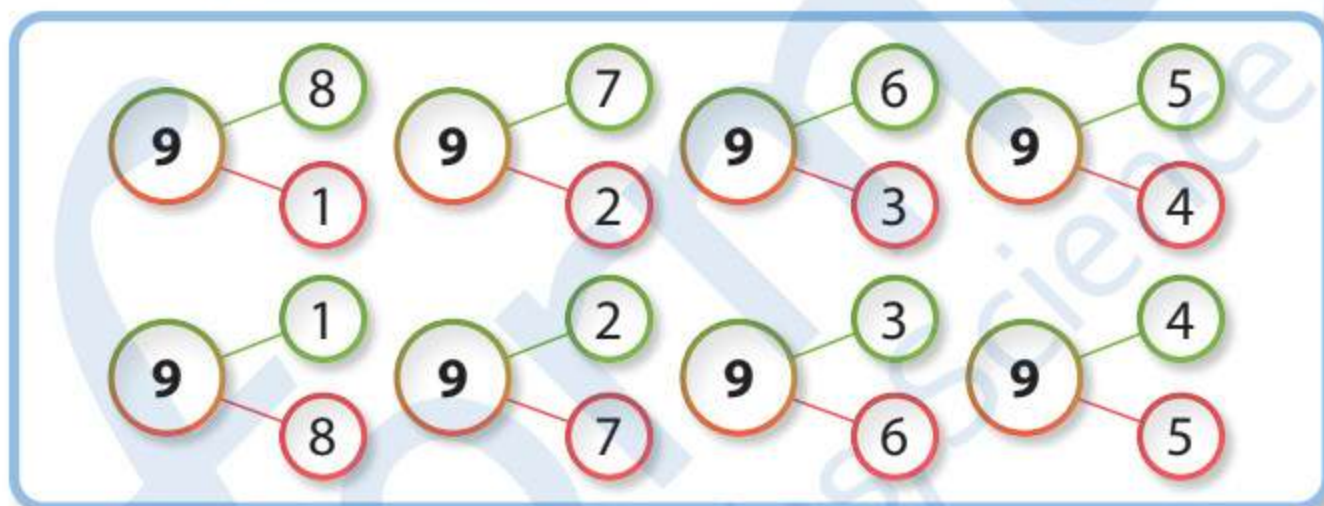

3. Складіть за малюнком задачу, яка б містила запитання: **На скільки більше?** або **На скільки менше?** Доповніть схему, розв'яжіть задачу.

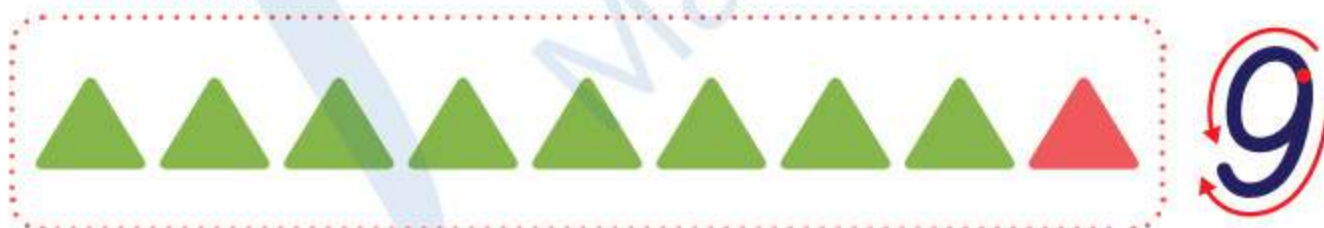
2.21. Число та цифра 9

1. Які ще варіанти оздоблення печива міг обрати Оскар?

2. Якому числу відповідає кількість об'єктів?

Як одержали число 9?

3. Скількох трикутників не вистачає до 9?

а.

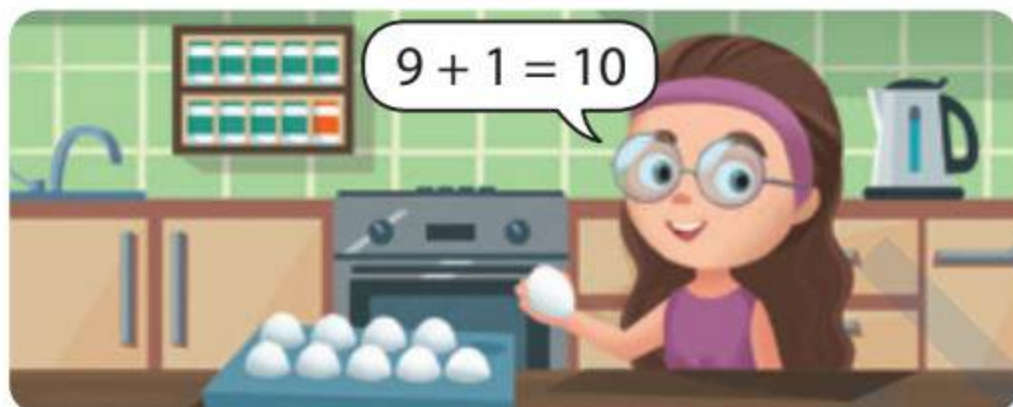
б.

2.22. Число 10. Десяток

1. Як утворити число 10?

12
34

А 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 – **одноцифрові** числа.
10 – це найменше **двоцифрове** число.

1 0

Б **Десяток** – це група з 10 об'єктів.
Числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
утворюють **перший десяток**.

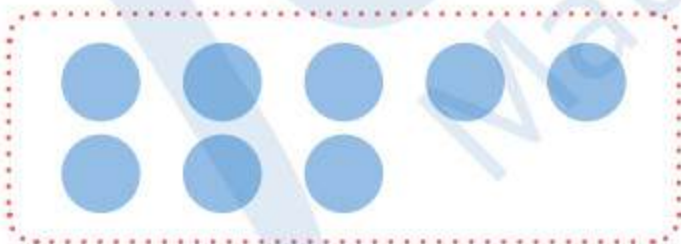

В Числа 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, ... використовують
при лічбі. Це **натуральні** числа.

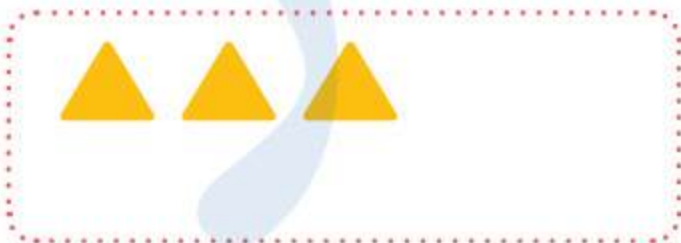
2. Скільки фігур не вистачає до 10?

а.

б.

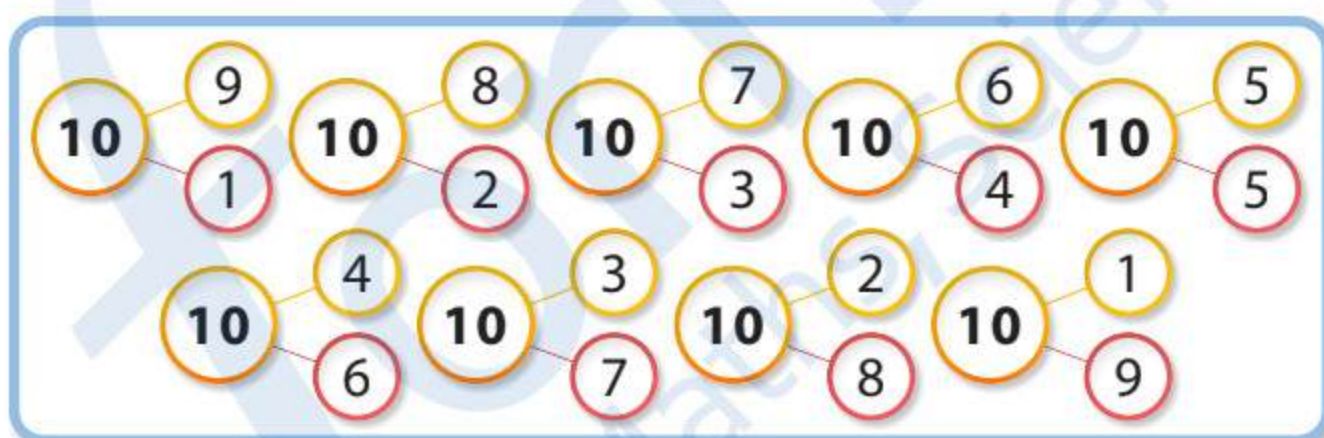

Ключові слова

одноцифрові числа
двоцифрові числа
десяток
перший десяток
натуральні числа

2.23. Склад числа 10

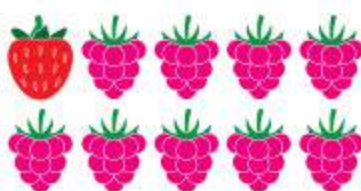
1. Скільки червоних горщиків має додати продавчиня, щоб виконати замовлення?

2. Складіть вирази за малюнками. Знайдіть їх значення.

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

2.24. Парні та непарні числа

1. Чи все взуття має пару?

12
34

А

пара

Б

8 – це **парне** число.

9 – це **непарне** число.

2. Парне чи непарне число, що позначає кількість об'єктів на кожному з малюнків?

а.

б.

в.

д.

Ключові слова

пара

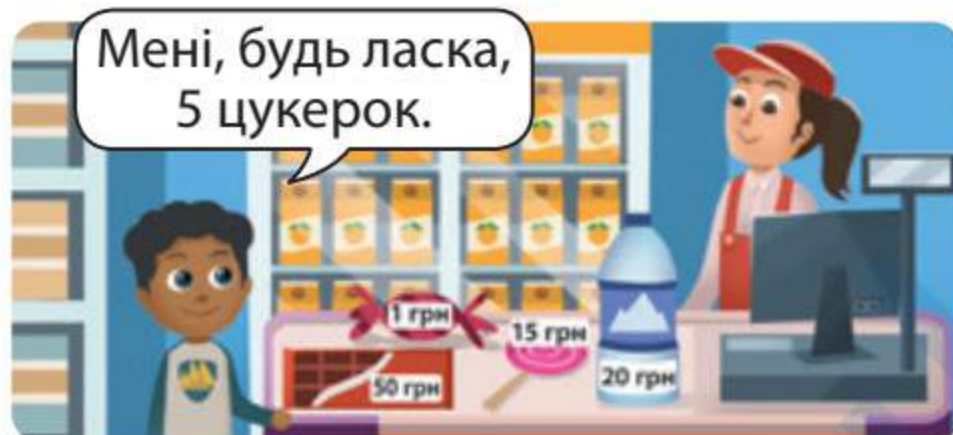
парне число

непарне число

2.25. Ціна та вартість

1. Якою буде вартість усієї покупки?

12
34

А

1 грн – це ціна цукерки.

$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 5 \text{ грн}$$

5 грн – це вартість усієї покупки.

Б

Оплатити покупку можна в різний спосіб.

Монети

Банкноти

3. Андрійко має 10 гривень і хоче витратити їх на благодійному ярмарку. Оберіть один з можливих варіантів покупки, який вам найбільше подобається.

12
34

Ключові слова

ціна
вартість
монети
банкноти

Лялька

4 грн

Брелок

3 грн

Гра

4 грн

Флікер

5 грн

Наліпка

2 грн

Закладка

1 грн

2.26. Куб, піраміда, призма

1. На яку геометричну фігуру схожий вігвам?

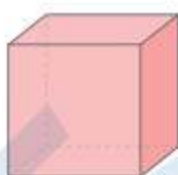
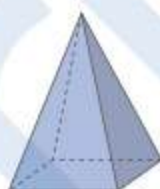
куб

піраміда

призма

2. На які геометричні фігури схожі об'єкти?

А

Б

В

Г

Ключові слова

куб
піраміда
призма

2.27. Конус, циліндр, куля

1. На яку геометричну фігуру схожий м'яч?

конус

циліндр

куля

1. На які геометричні фігури схожі об'єкти?

Ключові слова

конус
циліндр
куля

А

Б

В

Г

Д

РОЗДІЛ 2. Мій проєкт

Створіть гру, яка допоможе вивчити склад чисел першого десятка та весело провести час з однокласниками й однокласницями.

танграм

кольорові
олівці,
маркери

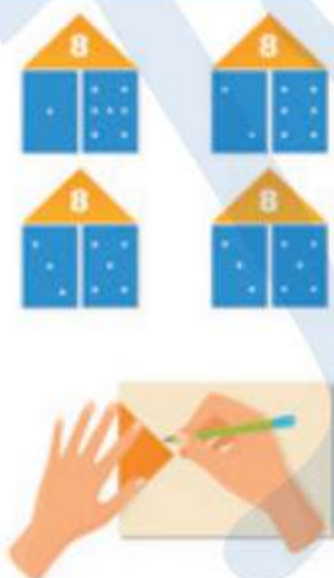

кольоровий
або білий
картон

ножиці

1. Вивчаючи склад певного числа в межах 10, створіть картки, які будуть демонструвати всі можливі варіанти складу цього числа.
2. Як шаблон для створення карток використовуйте танграм, котрий можна знайти в роздаткових матеріалах.
3. Придумайте різні варіанти ігор із цими картками.
4. Можливо, ви зможете вигадати власну гру для вивчення складу числа.

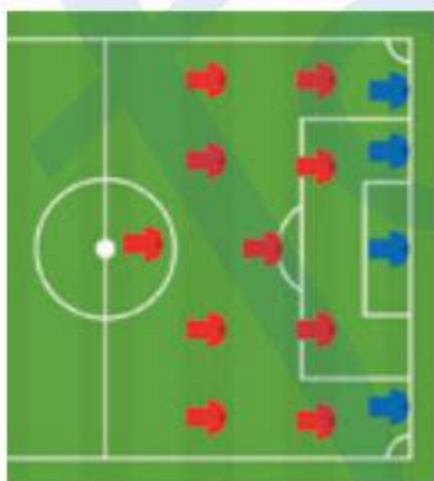

3.1. Утворення та запис чисел 11 – 20. Десятки та одиниці

Скільки кубиків лежить на столі?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

$$10 + 4 = 14$$

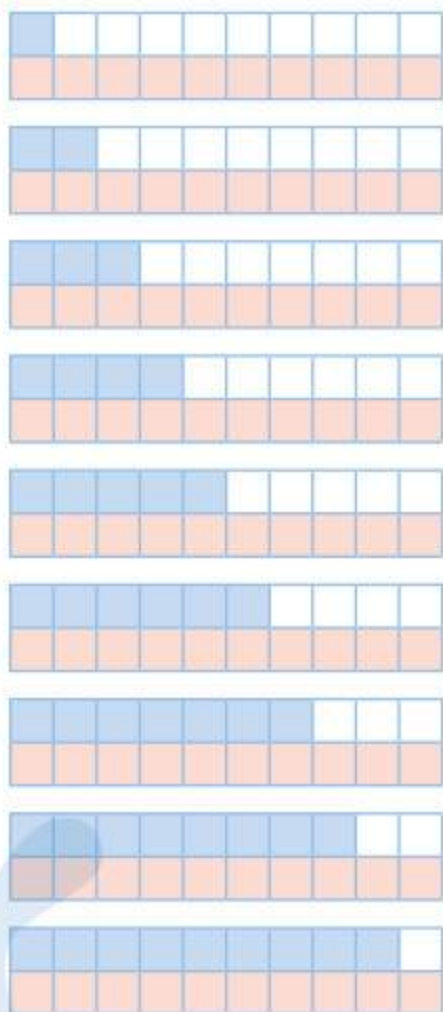
чотири на **десять**

З давніх часів слово **десять** почали скорочувати і говорити **дцять**, тому сьогодні число 14 ми називаємо так:

чотирна**дцять**

1. Поясніть, як утворилися числа.

12
34

одинадцять

дванадцять

тринадцять

чотирнадцять

п'ятнадцять

шістнадцять

сімнадцять

вісімнадцять

дев'ятнадцять

2. Запишіть цифрами числа, у яких:

12
34

а. 1 десяток і 8 одиниць

б. 1 десяток і 9 одиниць

в. 1 десяток і 6 одиниць

г. 1 десяток і 1 одиниця

д. 1 десяток і 2 одиниці

е. 1 десяток і 0 одиниць

3. Скільки у кожному числі десятків та одиниць?

а. 1 5

б. 1 8

в. 1 3

г. 1 7

д. 1 1

е. 1 9

ж. 1 4

и. 1 6

Ключові слова

десятки
одиниці

3.2. Утворення та запис числа 20

1. Як утворити число 20 з числа 19? Як утворити попереднє число до числа 20?

А

10 од. = 1 дес.

1 дес. і 9 од. + 1 од. = 2 дес. і 0 од.

10 од.

$19 + 1 = 20$

Б

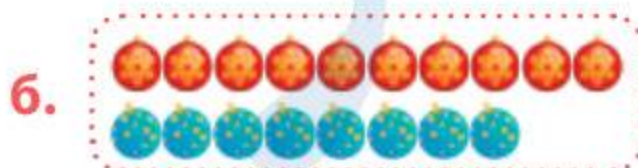
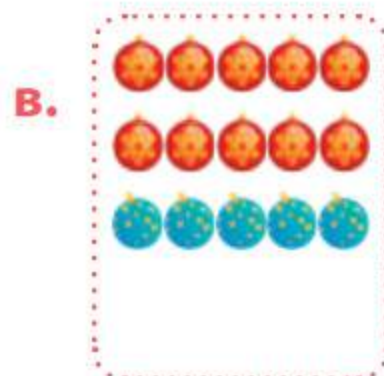
1 дес. = 10 од.

2 дес. і 0 од. - 1 од. = 1 дес. і 9 од.

1 дес. і 10 од.

$20 - 1 = 19$

2. Скільки ялинкових прикрас треба покласти у кожну коробку, щоб їх там стало по 20?

3.3. Лічба в межах 20. Припущення

1. Скільки равликів зображено на малюнку?

12
34

Мені здається, що тут більше ніж 10 равликів.

Коли ми робимо припущення, ми називаємо приблизну кількість.

А потім ми рахуємо, щоб дізнатися точну кількість.

2. Зробіть припущення про кількість об'єктів. Порахуйте об'єкти та порівняйте результат лічби з вашим припущенням.

12
34

а.

в.

б.

г.

Ключові слова
робити припущення

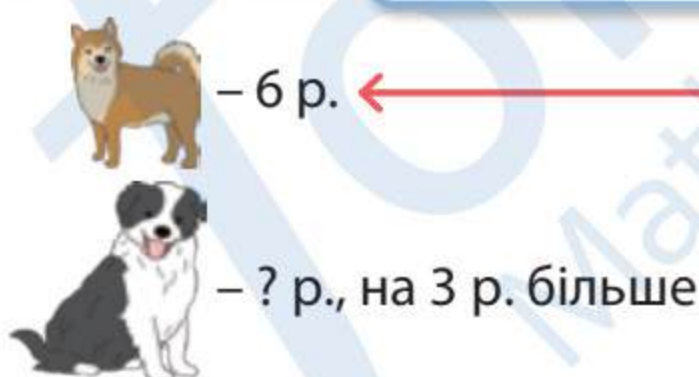
3.4. Збільшення числа на кілька одиниць (пряма форма)

Скільки років собаці Саміра?

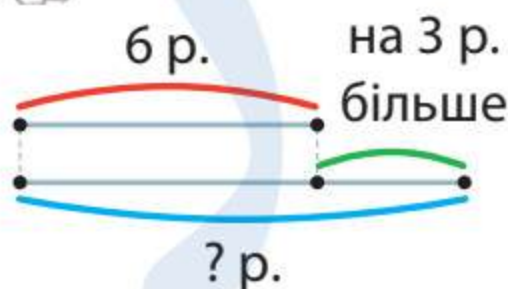
Моєму собаці 6 років.

А моєму – на 3 роки більше.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

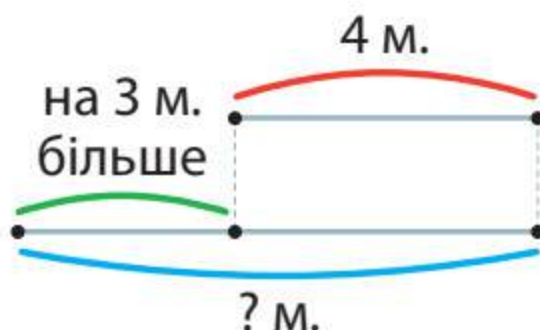

Щоб **збільшити**,
потрібно **додати**.

$6 + 3 = 9$ (р.)
Відповідь: 9 років.

1. Що може означати кожен відрізок на схемі? Складіть задачу за схемою.

2. Доповніть схеми та розв'яжіть задачі.

а. Даринка пошила 3 м'які іграшки, а Софійка – на 6 іграшок більше. Скільки м'яких іграшок пошила Софійка?

б. Андрійко брав участь у спортивних змаганнях 1 раз, а Самір – на 2 рази більше. Скільки разів Самір брав участь у спортивних змаганнях?

3. Складіть задачі за малюнками та розв'яжіть їх.

– ? гр.,
на 4 гр.
більше

– ? в.,
на 5 в.
більше

3.5. Зменшення числа на кілька одиниць (пряма форма)

Скільки рибок в акваріумі Тетянки?

У моєму акваріумі
9 рибок.

А в моєму –
на 2 рибки менше.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

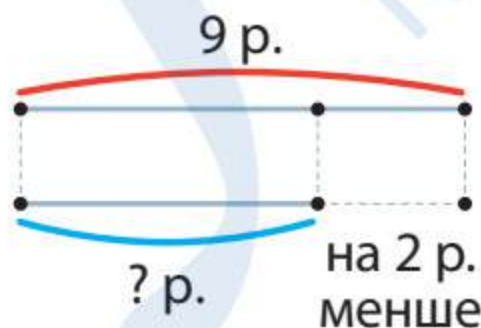

– 9 р.

– ? р., на 2 р. менше

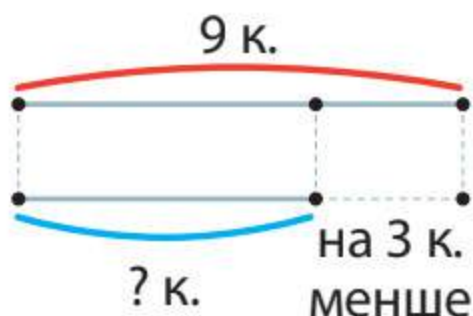
Щоб
зменшити,
потрібно
відняти.

$$9 - 2 = 7 \text{ (р.)}$$

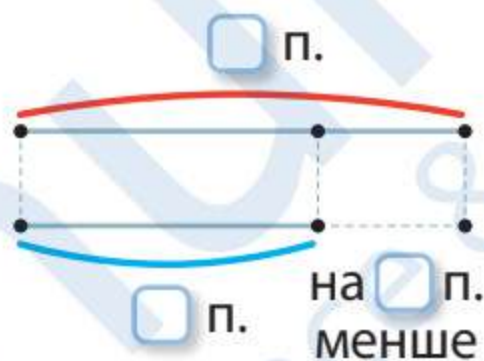
Відповідь: 7 рибок.

1. Що може означати кожен відрізок на схемі? Складіть задачу за схемою.

2. Доповніть схеми і розв'яжіть задачі.

а. Славко придбав у магазині 8 пар шкарпеток чорного кольору, а шкарпеток білого кольору – на 3 пари менше. Скільки пар шкарпеток білого кольору придбав Славко?

б. Міка купила 9 пакетів зеленого чаю, а чорного – на 4 пакети менше. Скільки пакетів чорного чаю купила Міка?

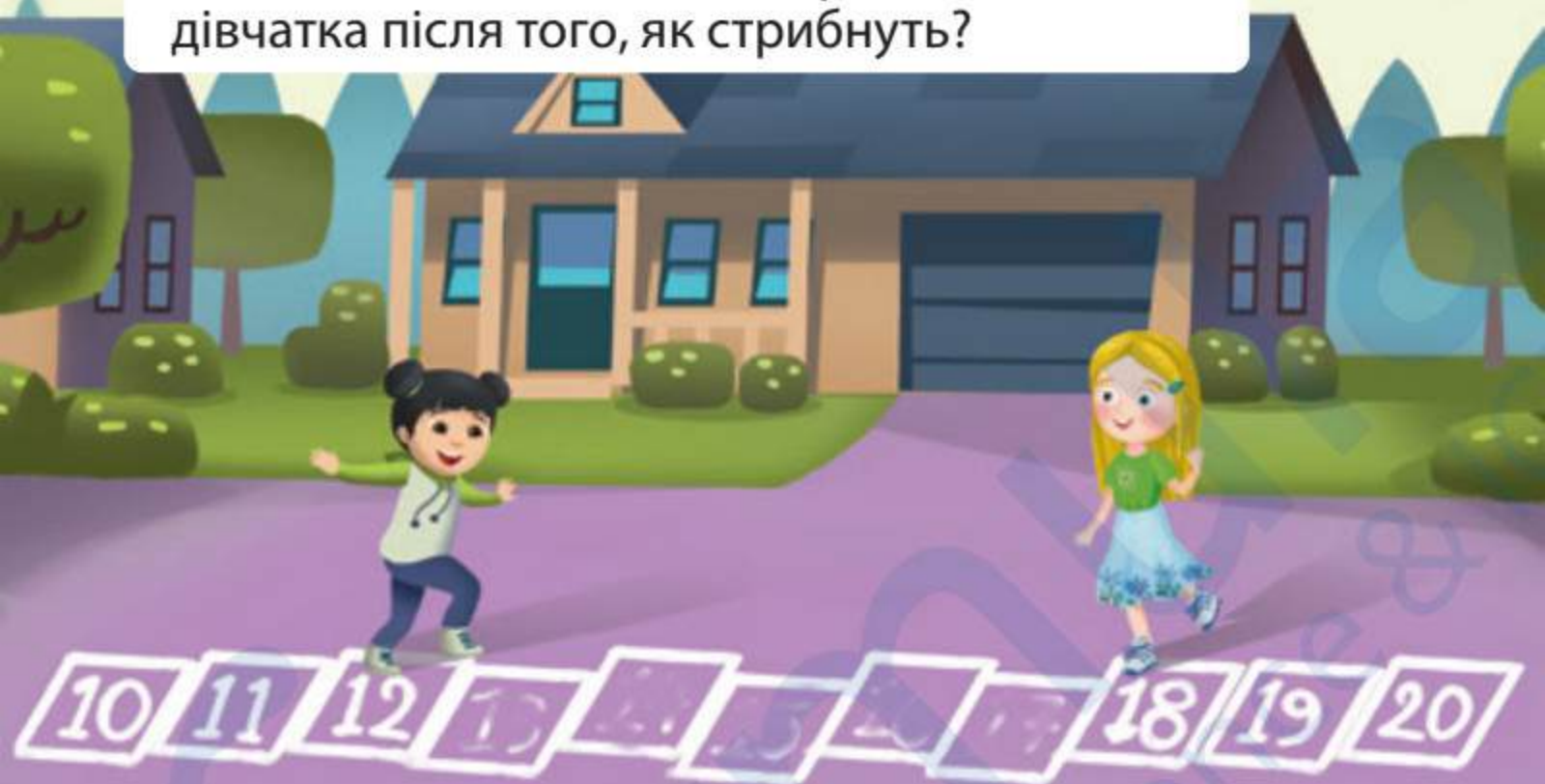
3. Складіть задачі за малюнками та розв'яжіть їх.

3.6. Лічба в межах 20.

Порівняння чисел у межах 20

На клітинках із якими номерами опиняться дівчатка після того, як стрибнуть?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Я лічу в порядку
спадання.

Я лічу
в порядку
зростання.

1. Полічіть у порядку зростання, продовживши ряд.

12
34

а.

б.

2. Полічіть у порядку спадання, продовживши ряд.

12
34

а.

б.

3. Порахуйте та порівняйте.

12
34

>

<

Число 12 менше, ніж число 18 тому, що воно позначає меншу кількість об'єктів.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Число 12 менше, ніж число 18, тому що при лічбі в порядку зростання ми називаємо його раніше.

12 < 18

4. Порівняйте числа.

12
34

12 ☐ 10

20 ☐ 10

4 ☐ 13

10 ☐ 11

18 ☐ 20

9 ☐ 19

Ключові слова

лічити у порядку зростання
лічити у порядку спадання
порівнювати

3.7. Тиждень

Яких днів немає в списку Міки?

Я так хочу покататися
на лижах...

СПИСОК СПРАВ
ПОНЕДІЛОК → ВІДВІДАТИ СТОМАТОЛОГА
ВІВТОРОК → ВІДВІДАТИ МУЗЕЙ
СЕРЕДА → ЗАКІНЧИТИ ПРОЄКТ
ЧЕТВЕР → ПРИБРАТИ В КІМНАТІ

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

Тиждень має 7 днів.

Понеділок

Вівторок

Середа

Четвер

П'ятниця

Субота

Неділя

Б

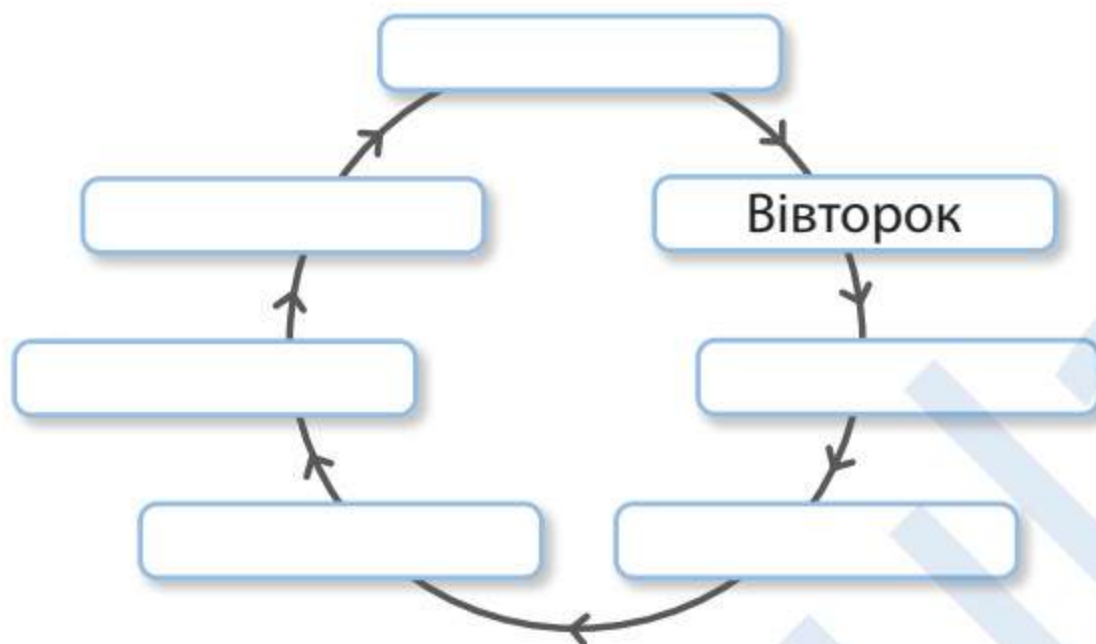

будні

вихідні

1. Назвіть дні тижня у правильному порядку.

2. Які місця ми, як правило, відвідуємо в будні дні тижня, а які у вихідні?

А

Б

В

Г

3. Який сьогодні день? А який був учора?

Ключові слова

день
тиждень
дні тижня
вихідні
будні

3.8. Рік

На який місяць Софійка запланувала свою подорож?

СІЧЕНЬ	ЛЮТИЙ	БЕРЕЗЕНЬ	КВІТЕНЬ	ТРАВЕНЬ	ЧЕРВЕНЬ
ЛИПЕНЬ	СЕРПЕНЬ	ВЕРЕСЕНЬ	ЖОВТЕНЬ	ЛИСТОПАД	ГРУДЕНЬ

Ми поїдемо в подорож того місяця, що передує червню.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Рік має 12 місяців.

1. Про який місяць йде мова?

- а.** Цей місяць настає після вересня.
- б.** Цей місяць передує серпню.
- в.** Цей місяць настає після квітня.
- г.** Цей місяць передує січню.

Ключові слова

місяць
рік

2. Назвіть пропущений місяць.

а.

серпень

жовтень

б.

лютий

квітень

в.

листопад

січень

3. Створіть картку для кожного місяця та спробуйте запам'ятати послідовність місяців у році.

РОЗДІЛ 3. Мій проєкт

Уживати овочі, фрукти та ягоди слід відповідно до сезону, адже так від них буде більше користі. Створіть календар сезонних фруктів, ягід та овочів.

аркуші
паперу А3

кольорові
олівці

ножиці

клей

1. Об'єднайтеся в групи. Обговоріть, які саме фрукти, овочі та ягоди споживають тієї чи іншої пори року.
2. Розташуйте зображення у відповідному місці.
3. Попросіть вашого вчителя чи вчительку перевірити роботу.
4. Приклейте зображення.
5. Подумайте над тим, які страви краще готувати кожної пори року. Доповніть ваш календар цими стравами.

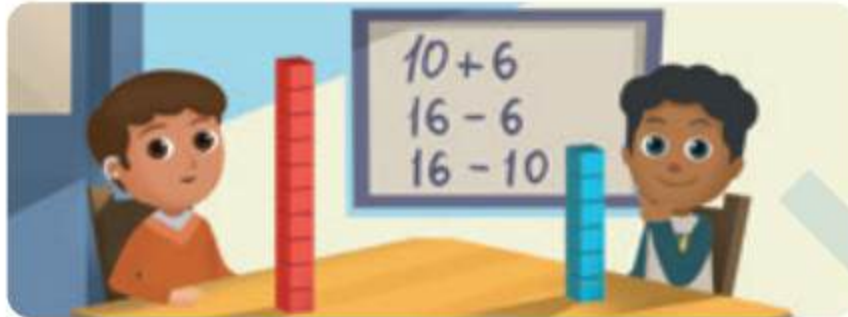

4.1. Додавання та віднімання чисел виду $10 + 6$, $16 - 6$, $16 - 10$

4

1. Як знайти значення виразів такого виду?

12
34

А		$1 \text{ дес.} + 6 \text{ од.} = 1 \text{ дес. і } 6 \text{ од.}$ $10 + 6 = 16$
Б		$1 \text{ дес. і } 6 \text{ од.} - 6 \text{ од.} = 1 \text{ дес.}$ $16 - 6 = 10$
В		$1 \text{ дес. і } 6 \text{ од.} - 1 \text{ дес.} = 6 \text{ од.}$ $16 - 10 = 6$

2. Знайдіть значення виразів.

12
34

а. $2 + 10$

в. $10 + 7$

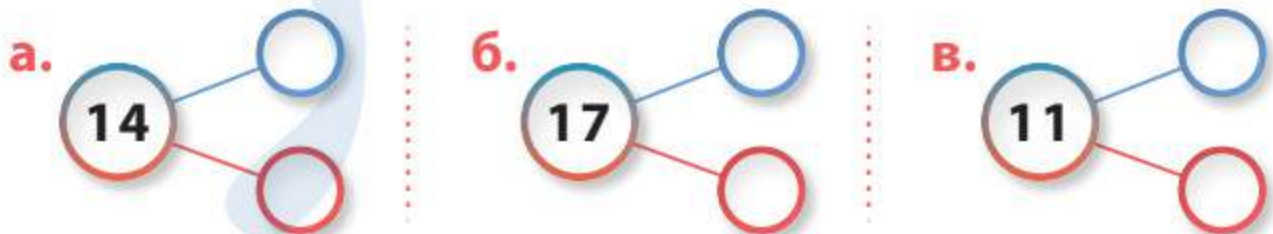
д. $16 - 10$

б. $13 - 3$

г. $4 + 10$

е. $19 - 9$

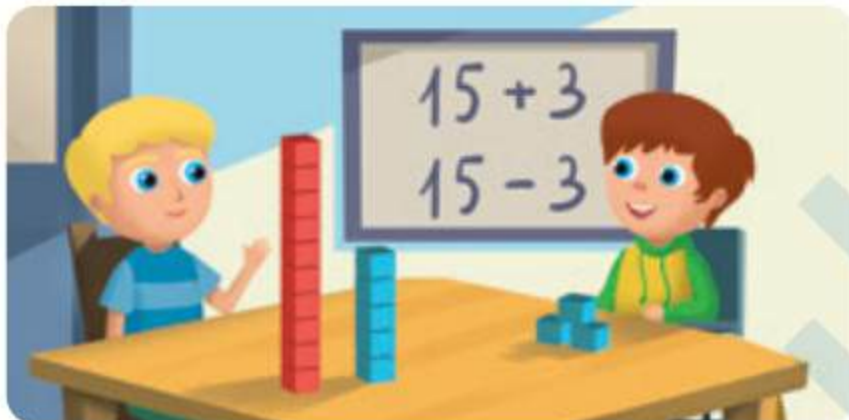
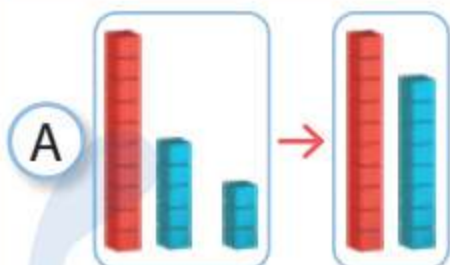
3. Доповніть схеми. До кожної схеми складіть чотири рівності: по дві на додавання і віднімання.

4.2. Додавання та віднімання чисел виду $15 + 3$, $15 - 3$

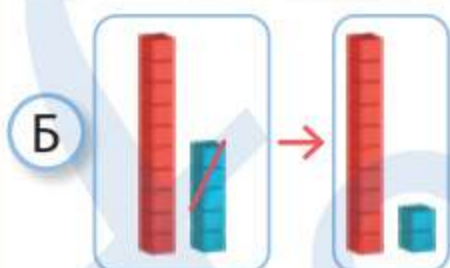
1. Як знайти значення виразів такого виду?

12
34

1 дес. і 5 од. + 3 од. = 1 дес. і 8 од.

$$15 + 3 = 18$$

1 дес. і 5 од. - 3 од. = 1 дес. і 2 од.

$$15 - 3 = 12$$

2. Виконайте обчислення за зразком.

12
34

$$14 + 2 = 10 + 4 + 2 = 10 + 6 = 16$$

$10 + 4$

а. $17 + 2$

в. $16 - 3$

д. $11 + 8$

б. $12 + 4$

г. $18 - 5$

е. $14 - 2$

4.3. Додавання та віднімання межах 20

1. Скільки шматочків шоколаду з'їла Міка?

12
34

У нас було
20 шматочків.

Я з'їла кілька
шматочків.

10

3

7

20

13

7

$$13 + 7 = 20$$

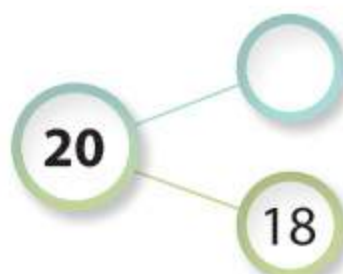
$$20 - 13 = 7$$

$$7 + 13 = 20$$

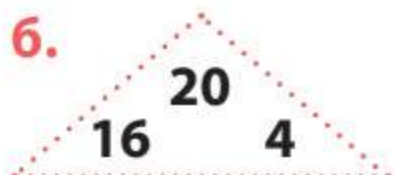
$$20 - 7 = 13$$

2. Назвіть пропущені числа.

12
34

3. До кожної схеми складіть чотири рівності: по дві на додавання і віднімання.

4.4. Збільшення числа на кілька одиниць (непряма форма)

Скільки корів має сусід?

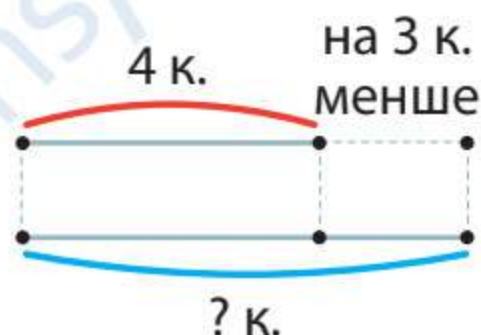
Мій дідусь має 4 корови.
Це на 3 корови менше,
ніж у його сусіда.

Тобто в його
сусіда на 3 корови
більше?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Дідусь – 4 к., на 3 к. менше

Сусід – ? к.

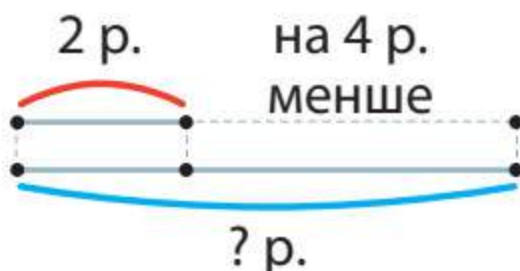
Кількість корів, що відома,
менша за кількість корів,
яку потрібно знайти.

Отже, потрібно виконати
дію додавання.

$$4 + 3 = 7 \text{ (к.)}$$

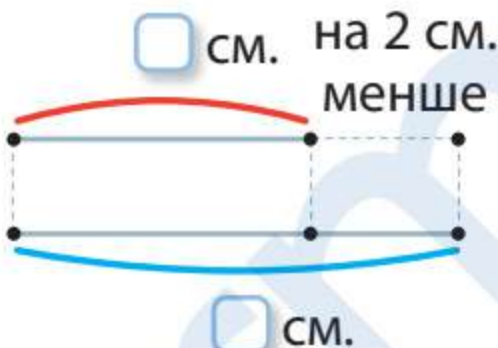
Відповідь: 7 корів.

1. Що може означати кожен відрізок на схемі? Складіть задачу за схемою.

2. Доповніть схему. Оберіть правильне розв'язання задачі.

Першого дня в магазині продали 7 смартфонів, що на 2 смартфони менше, ніж другого дня. Скільки смартфонів продали другого дня?

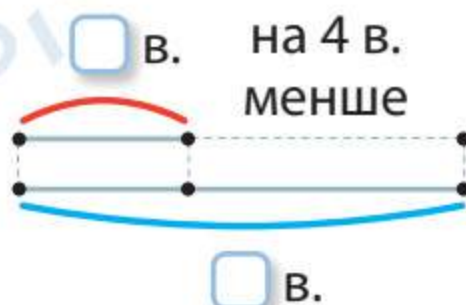

a. $7 - 2 = 5$ (см.)

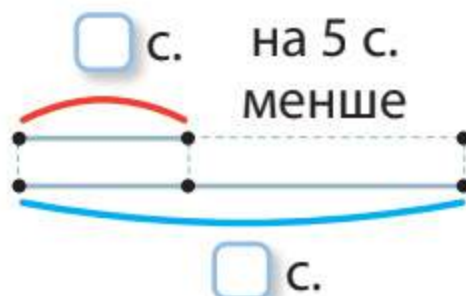
б. $7 + 2 = 9$ (см.)

3. Доповніть схеми та розв'яжіть задачі.

- a.** Цього року учні й учениці відвідали 2 вистави, що на 4 вистави менше, ніж минулого року. Скільки вистав учні й учениці відвідали минулого року?

- б.** Оскар має 1 собаку, що на 5 собак менше, ніж у Міки. Скільки собак є у Міки?

4.5. Зменшення числа на кілька одиниць (непряма форма)

Скільки кіз має сусід?

Мій дідусь має 10 кіз.
Це на 6 кіз більше,
ніж у його сусіда.

Тобто в його сусіда
на 6 кіз менше?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Дідусь – 10 к., на 6 к. більше
Сусід – ? к.

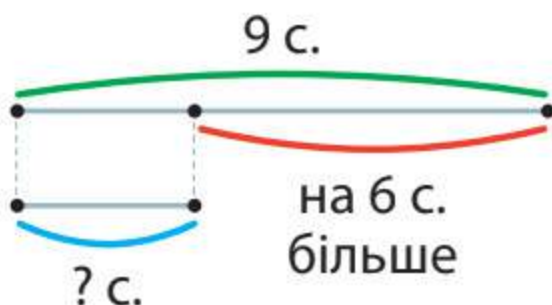
Кількість кіз, що відома, більша за кількість кіз, яку потрібно знайти.

Отже, потрібно виконати дію віднімання.

$$10 - 6 = 4 \text{ (к.)}$$

Відповідь: 4 кози.

1. Що означає кожен відрізок на схемі? Складіть задачу за схемою.

2. Доповніть схему. Оберіть правильне розв'язання задачі.

а. $7 + 3 = 10$ (кн.)

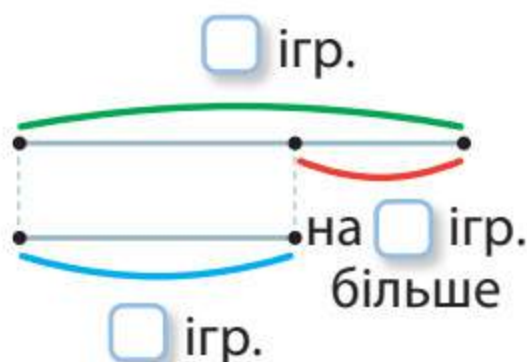
б. $7 - 3 = 4$ (кн.)

3. Доповніть схеми та розв'яжіть задачі.

- а.** Андрійко посадив 8 кущів калини, що на 5 кущів більше, ніж Тетянка. Скільки кущів калини посадила Тетянка?

- б.** Славко пошив 8 м'яких іграшок, що на 2 іграшки більше, ніж Оскар. Скільки м'яких іграшок пошив Оскар?

4.6. Числовий відрізок

1. Які числа знаходяться між числами 10 і 14?

12
34

А

Числовий відрізок

Б

$$11 < 13$$

11 на 2 менше, ніж 13

$$13 > 11$$

13 на 2 більше, ніж 11

2. Назвіть числа, що знаходяться між 9 та 13.

12
34

3. Запишіть числа в указаній послідовності:

12
34

а. Від найменшого до найбільшого

4 15 10 7 19

б. Від найбільшого до найменшого

9 10 7 13 18

Ключові слова
числовий відрізок

4.7. Додавання на числовому відрізку

1. У який спосіб дівчатка виконують дію додавання?

12
34

$$9 + 2 = 11$$

Ми рухаємося вперед, коли виконуємо дію додавання.

2 кроки

9 кроків

$$2 + 9 = 11$$

2. Виконайте додавання за допомогою числового відрізка.

12
34

а. $4 + 9 =$

б. $13 + 7 =$

в. $8 + 5 =$

4.8. Віднімання на числовому відрізку

1. На клітинці з яким числом опиниться фішка Славка?

Ми рухаємося назад,
коли виконуємо дію віднімання.

5 кроків назад

$$12 - 5 = 7$$

2. Виконайте віднімання за допомогою числового відрізка.

а. $11 - 3 =$

б. $16 - 8 =$

в. $15 - 6 =$

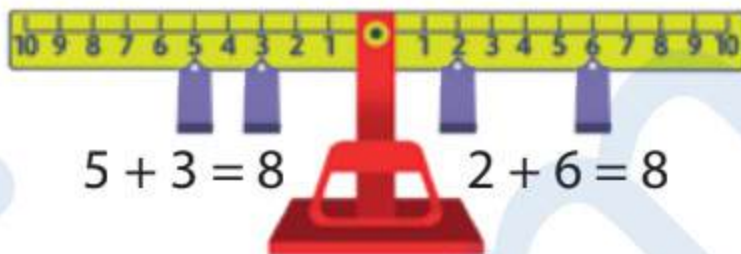

4.9. Вирази з однаковим значенням

1. Що може зробити Оскар для того, щоб урівновaжити терези?

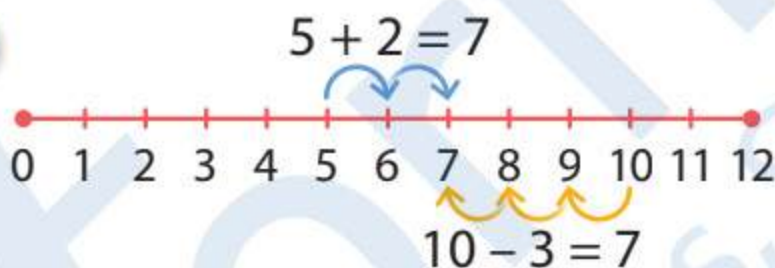
А

$$5 + 3 = 2 + 6$$

$$8 = 8$$

Б

$$5 + 2 = 10 - 3$$

$$7 = 7$$

2. Назвіть правильні рівності та нерівності.

а. $12 + 6 = 20 - 4$

б. $12 - 2 < 20 - 10$

в. $14 + 3 = 19 - 2$

г. $13 - 3 < 13 - 10$

д. $16 + 1 = 19 - 2$

е. $10 + 9 > 10 + 5$

ж. $16 + 3 = 18 - 1$

и. $16 + 4 > 11 + 9$

4.10. Порівняння виразів

1. Чому терези не врівноважені?

12
34

Ми використовуємо знаки $<$, $=$, $>$
для порівняння виразів.

$$10 + 6 < 15 + 2$$

$$16 < 17$$

$$11 + 4 = 5 + 10$$

$$15 = 15$$

$$13 + 2 > 7 + 2$$

$$15 > 9$$

2. Порівняйте вирази.

12
34

а. $7 + 2$ ☐ $5 + 2$

б. $17 + 3$ ☐ $20 - 10$

в. $4 + 2$ ☐ $14 - 2$

г. $11 - 1$ ☐ $15 - 5$

д. $12 + 8$ ☐ $11 + 9$

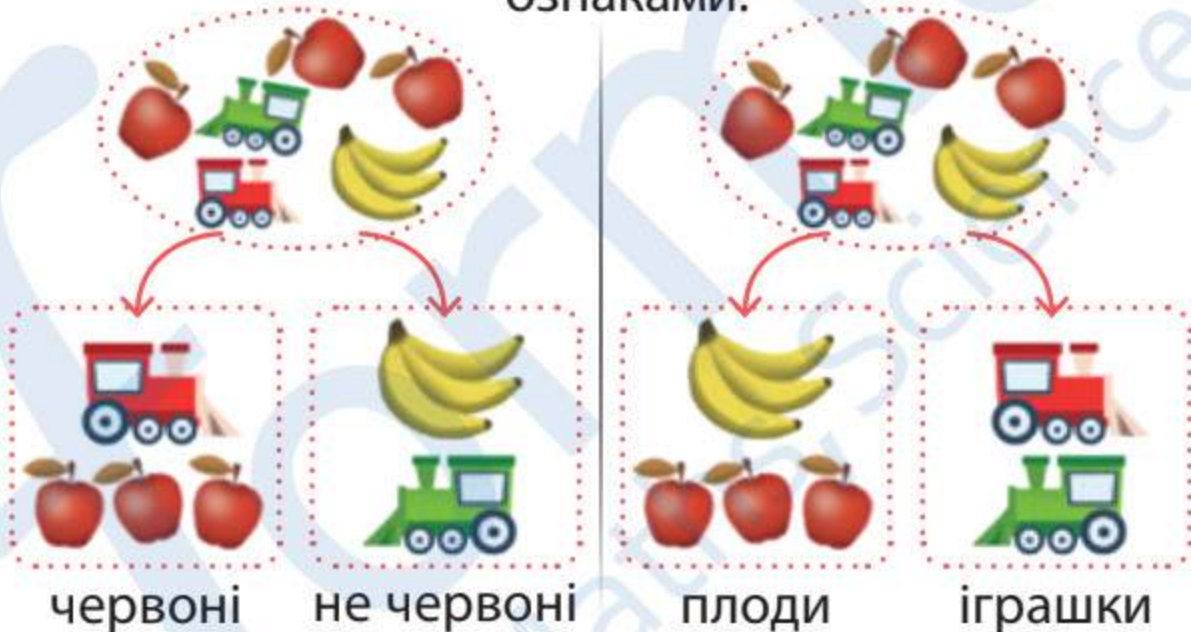
е. $5 + 13$ ☐ $6 + 12$

4.11. Об'єднання в групи

1. За якою ознакою діти об'єднали об'єкти у групи?

Об'єкти можна об'єднувати в групи за різними ознаками.

2. Об'єднайте об'єкти у групи двома різними способами (скориставшись різними ознаками для об'єднання).

4.12. Діаграма Венна

1. Де Андрійко розташує свої м'ячі?

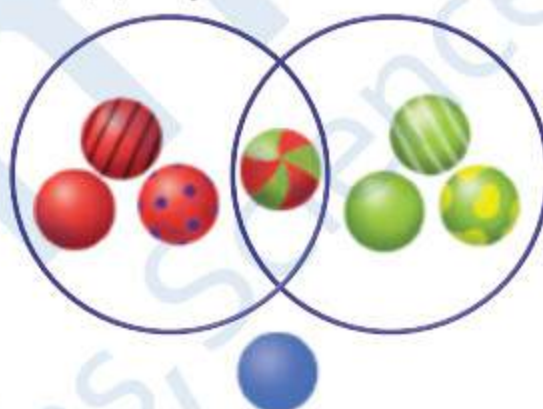
Ключові слова
діаграма Венна
властивість

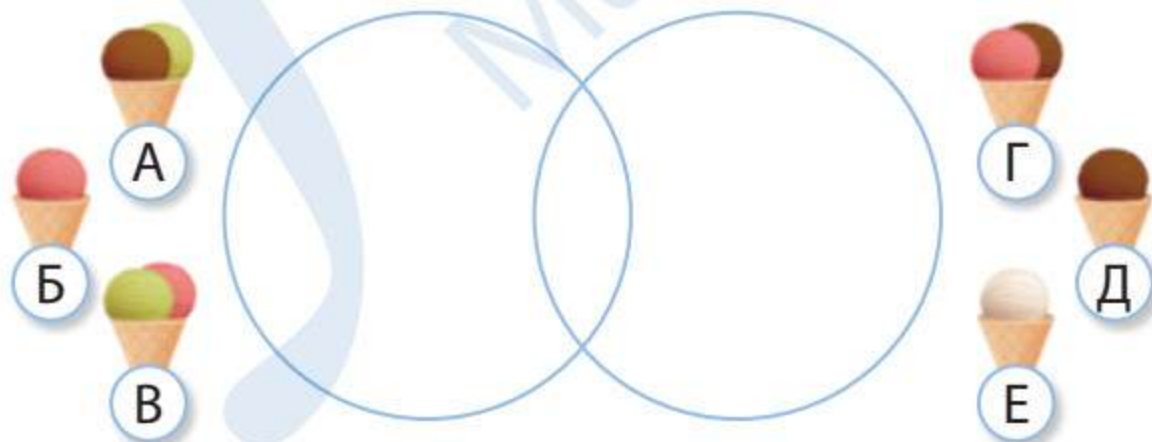
Цей м'ячик зафарбований і в зелений, і в червоний кольори. Тому його можна віднести до обох груп.

Англієць Джон Венн винайшов спосіб, як показати це за допомогою спеціального зображення, яке тепер називають **діаграмою Венна**.

Діаграма Венна

2. Як можна доповнити діаграму Венна?

4.13. Діаграма Керрола

1. Скільки метеликів не є помаранчевими?

12
34

Ключові слова
діаграма Керрола
групування

Англійський математик та письменник Льюїс Керрол вигадав ще одну діаграму для групування об'єктів за певною ознакою чи властивістю. Тепер її називають **діаграмою Керрола**.

Діаграма Керрола

Помаранчеві метелики	Не помаранчеві метелики

2. Як можна доповнити діаграму Керрола?

Мають фіолетовий колір	Не є фіолетовими
 А	 Б
 В	 Г
	 Д
	 Е

4.14. Більше про діаграму Керрола

Скільки іграшок придбає Самір?

Я хочу купити червоні машинки.

Я хочу купити жовтого ведмедика.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Діаграма Керрола може бути більш складною.

	Червоні іграшки	Не червоні іграшки
Машинки		
Не машинки		

1. Як можна доповнити діаграму Керрола?

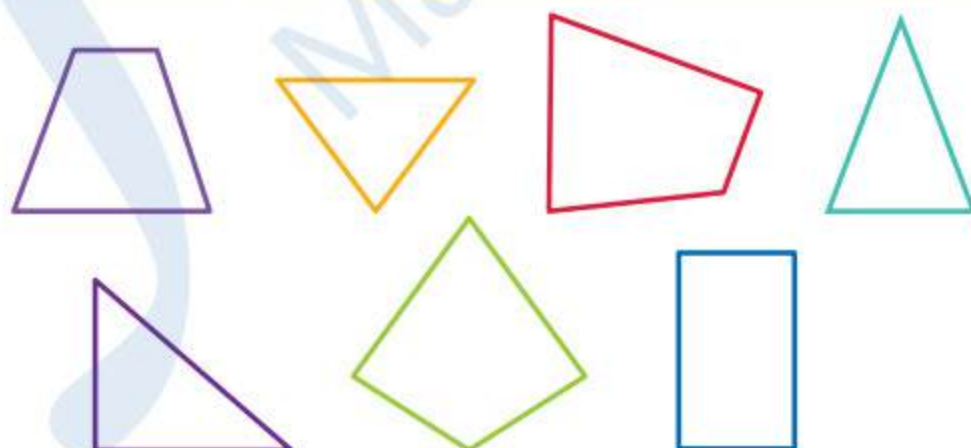
а.

	Мають жовтий колір	Не є жовтими
Одяг		
Не одяг		

6.

	Чотирикутники	Не чотирикутники
Мають фіолетовий колір		
Не є фіолетовими		

Перевірте себе!

РОЗДІЛ 4. Мій проєкт

Створіть «відрізок часу», який міг би більше розповісти про вас однокласникам та однокласницям.

аркуш
білого
паперу А3

кольорові
олівці

ножиці,
клей,
лінійка

ваші фото

1. Зобразіть на аркуші паперу числовий відрізок. Для цього використайте довгу лінійку.
2. Позначте на відрізку кожен рік свого життя. Відстань між поділками має бути однаковою.
3. Розташуйте на числовому відрізку свої фото та малюнки, які б могли більше розказати про вас.
4. Презентуйте свою роботу однокласникам та однокласницям. Зробіть висновок про те, як ще можна використати такий спосіб представлення інформації.
5. Наприкінці навчального року всі разом створіть числовий відрізок, який буде ілюструвати найяскравіші моменти навчання в 1 класі.

5.1. Круглі числа

5

1. Скільки яєць матиме Софійка, якщо купить 3 лотки?

12
34

Ключові слова
круглі числа

А

1 десяток яєць

10 яєць

1 дес. = 10 од.

3 десятки яєць

30 яєць

3 дес. = 30 од.

Б

Числа, у записі яких остання цифра нуль, називаються **круглими**.

2. Назвіть відповідні числа.

12
34

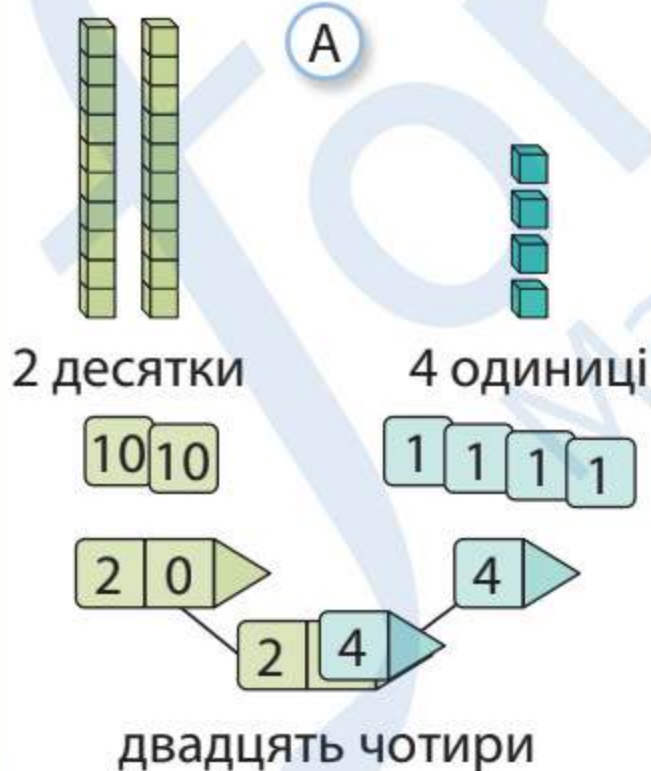
5.2. Десятки та одиниці

Скільки карток із десятками й одиницями використає Славко, щоб отримати число 24?

Я утворив число 24 за допомогою кубиків.

Я утворюю число 24 за допомогою карток.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

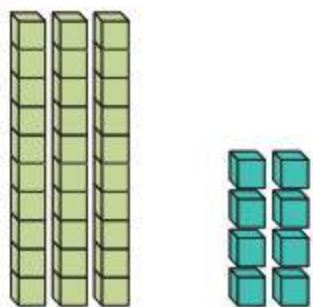
Б

21	двадцять один
22	двадцять два
23	двадцять три
24	двадцять чотири
25	двадцять п'ять
26	двадцять шість
27	двадцять сім
28	двадцять вісім
29	двадцять дев'ять
30	тридцять

1. Скільки десятків та одиниць мають числа, утворені з кубиків?

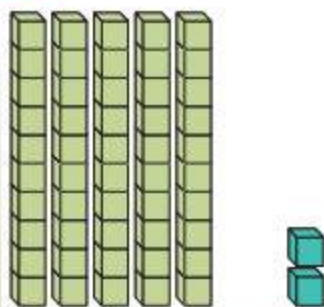
12
34

а.

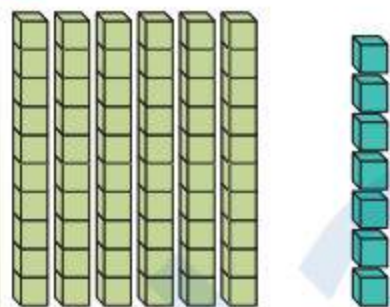
Десятки Одиниці

б.

Десятки Одиниці

в.

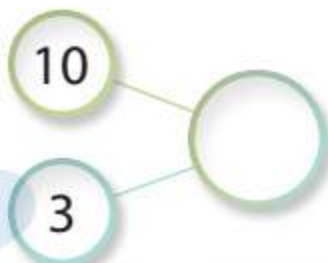

Десятки Одиниці

2. Назвіть пропущені числа.

12
34

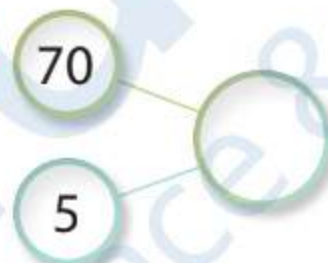
а.

б.

в.

г.

д.

е.

3. Назвіть число, про яке йдеться.

а. Це число має 4 одиниці.

45 / 34

б. Це число має 7 десятків.

57 / 75

в. Це число має 0 десятків.

8 / 30

г. Це число має 9 одиниць.

91 / 99

Ключові слова

десятки

одиниці

двоцифрове число

5.3. Запис чисел у межах 100

1. Яке число зображено на футболці?

12
34

Ми використовуємо цифри 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, щоб записувати двоцифрові числа.

Числа від **10** до **99** – це **двоцифрові** числа.

100 – це найменше **трицифрове** число.

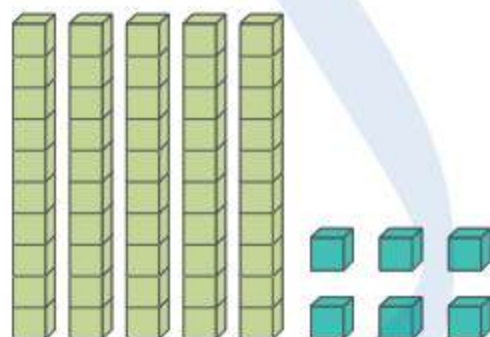

сорок шість

2. Назвіть число, що відповідає кількості кубиків.

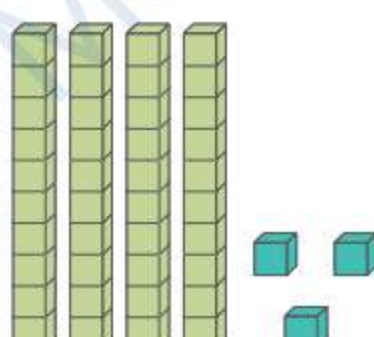
12
34

а.

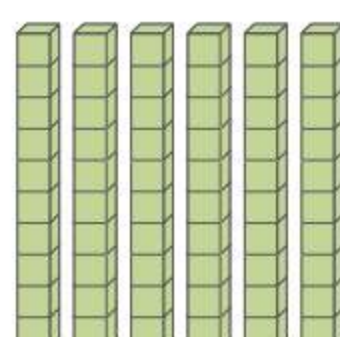
65 / 56 / 76

б.

35 / 41 / 43

в.

60 / 6 / 15

5.4. Таблиця чисел першої сотні

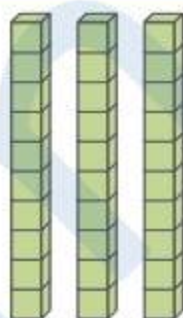
1. Який ключ відімкне скриньку?

12
34

Таблиця чисел першої сотні

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

3 десятки

7 одиниць

37 – це число
четвертого десятка.

2. Назвіть:

12
34

- Усі числа другого десятка.
- Усі числа шостого десятка.
- Усі числа десятого десятка.
- Парні числа восьмого десятка.

Ключові слова
таблиця чисел
першої сотні
сотня

5.5. Лічба в межах 100

Як лічить кожен із хлопців?
Які числа є сусідами числа Міки?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Кожне наступне число більше на 1.

Кожне наступне число менше на 10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Кожне наступне число більше на 10.

Кожне наступне число менше на 1.

Число 36
знаходиться
між числами
35 та 37.

1. Назвіть пропущені числа.

12
34

а. 17 18 20 22

б. 39 38 34 33

в. 18 38 48 68

г. 90 70 50 40

2. Назвіть сусідів чисел.

12
34

75 46 11

31 19 84

98 50 67

3. Які з тверджень правдиві?

а. Число 73 знаходиться між числами 72 та 74.

б. Число 87 знаходиться між числами 89 і 90.

в. Число 65 знаходиться між числами 50 і 60.

г. Число 24 знаходиться між числами 23 та 25.

4. Назвіть числа.

а. Число, що на 1 більше за 87.

б. Число, що на 10 менше за 36.

в. Число, що на 10 більше за 44.

г. Число, що на 1 менше за 90.

5.6. Порівняння чисел у межах 100

Куди попрямує Софійка?

Зроби крок, щоб опинитися на числі, яке на 10 менше.

Хто з нас стоїть на пазлі з більшим числом?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

1. Назвіть пропущені числа.

12
34

- а.** Число 66 на 10 більше, ніж число .
- б.** Число на 10 менше, ніж число 21.
- в.** Число 35 на 10 менше, ніж число .
- г.** Число на 10 менше, ніж число 100.
- д.** Число на 10 більше, ніж число 83.

2. Знайдіть вказані числа.

12
34

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- а.** Трицифрове число.
- б.** Найменше двоцифрове число.
- в.** Найбільше одноцифрове число.
- г.** Всі числа сьомого десятка.
- д.** Всі непарні числа другого десятка.

3. Які числа пропущені?

а.

1		3
11	12	13
21		23

б.

68	69	
78	79	80
88	89	

в.

34		36
44	45	46
54		56

г.

	73	
82	83	84
	93	

5.7. Лічба десятками й одиницями

Які числа назвуть хлопці?

Я лічу
десятками.

Я лічу
одиницями.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Лічимо в порядку зростання одиницями

Лічимо у порядку спадання десятками	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
Лічимо в порядку зростання десятками										

Лічимо у порядку спадання одиницями

1. Продовжте ряд, називаючи відповідні числа.

12
34

а. Лічимо в порядку зростання одиницями.

41							
----	--	--	--	--	--	--	--

б. Лічимо в порядку зростання десятками.

5							
---	--	--	--	--	--	--	--

в. Лічимо в порядку спадання одиницями.

30							
----	--	--	--	--	--	--	--

г. Лічимо в порядку спадання десятками.

100							
-----	--	--	--	--	--	--	--

2. Мавпочка лічить десятками та збирається з'їсти кожен десятий банан. Які саме банани вона з'їсть?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Ключові слова

лічити
у порядку
зростання,

лічити
у порядку
спадання

5.8. Лічба двійками та п'ятірками

Які числа хочуть зафарбувати дівчатка?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А Лічба двійками
у порядку зростання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50

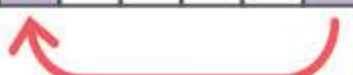

Лічба двійками
у порядку спадання

Б Лічба п'ятірками
у порядку зростання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50

Лічба п'ятірками
у порядку спадання

1. Полічіть двійками у порядку зростання, називаючи пропущені числа.

а. 2 4 10 14 20

б. 1 5 11 15 19

2. Полічіть двійками у порядку спадання, називаючи пропущені числа.

а. 16 14

б. 19 17

в. 13 11

3. Доповніть речення.

а. 7 6 7 1 6 6 6 1 5 6 5 1 4 6

Ми лічили _____.

б. 3 3 3 5 3 7 3 9 4 1 4 3 4 5

Ми лічили _____.

5.9. Об'єднання в пари, п'ятірки та десятки

Як Оскару найшвидше порахувати кроликів?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Об'єкти в групах можна порахувати
набагато швидше, якщо...

об'єднати
їх у **пари**

2, 4, 6, 8, 10, 12

об'єднати
їх у **п'ятірки**

5, 10, 15, 20, 25, 30

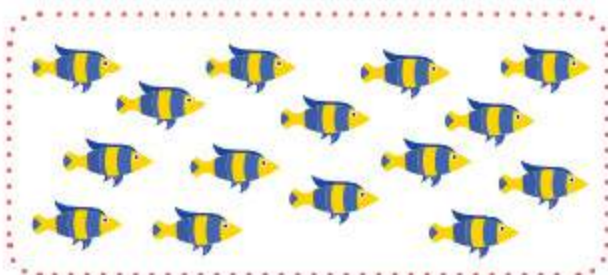
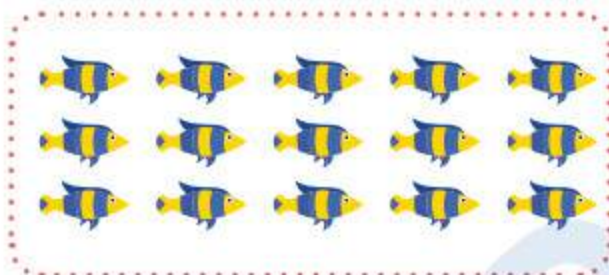
об'єднати
їх у **десятки**

10, 20, 30, 40

1. Яку групу тваринок ви порахуєте швидше?

12
34

а.

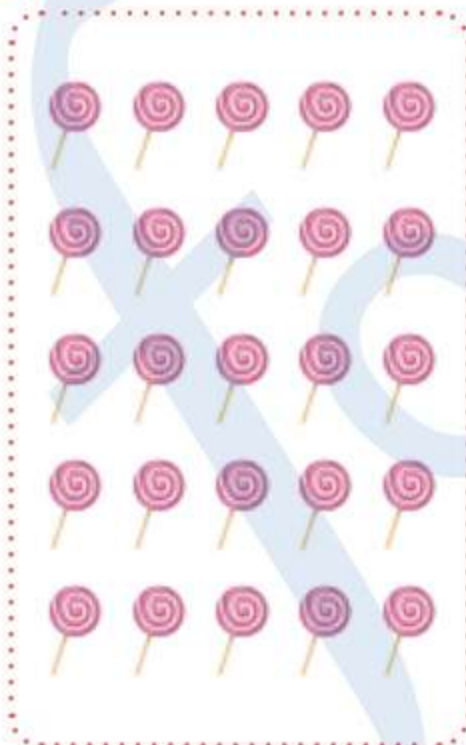
б.

2. Порахуйте об'єкти, об'єднавши їх в групи по 2, 5, 10.

12
34

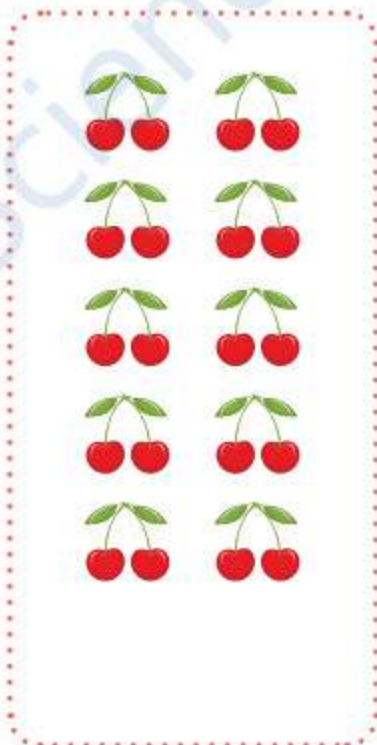
а.

б.

в.

Перевірте себе!

РОЗДІЛ 5. Мій проєкт

Доведіть, що кожного дня ми маємо справу з двоцифровими числами.

аркуші
паперу А3

кольорові
олівці

ножиці

клей

1. Щодня впродовж двох тижнів, займаючись звичними справами, звертайте увагу на числа, які вам трапляються.
2. Занотуйте або замальовуйте ситуації, у яких доводилося мати справу із двоцифровими числами.
3. Створіть колаж, щоб поділитися з класом результатами своїх спостережень.
4. Презентуйте свій колаж перед класом.

6.1. Числовий відрізок

6

1. Між якими числами Тетянка приклеїть наліпку?

12
34

Ключові слова

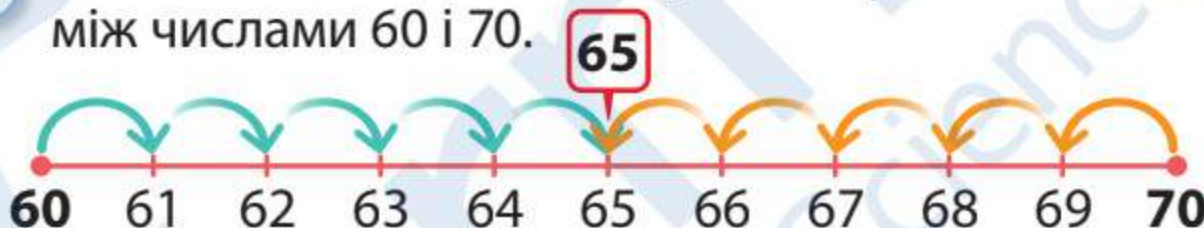
числовий відрізок
проміжок

А

Б

Число 65 знаходиться в проміжку між числами 60 і 70.

2. Яке з чисел можна розмістити на заданому відрізку?

12
34

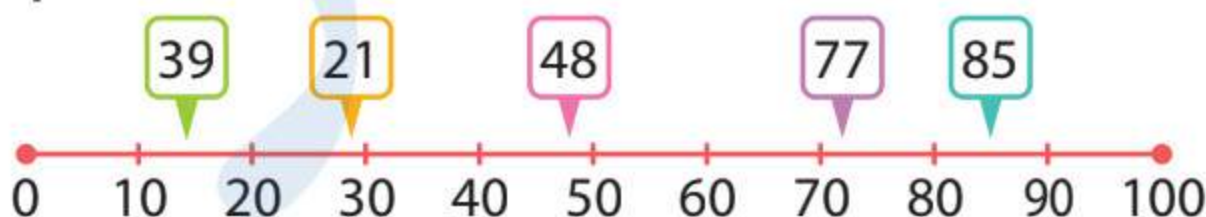
62 / 54 / 81

54 / 48 / 19

3. Які з чисел на числовому відрізку розмістили неправильно?

12
34

6.2. Порівняння чисел у межах 100

1. У кого найбільше очок?

12
34

Самір	8
Андрійко	39
Софійка	48
Міка	32

Порівняння за складом числа

Спочатку ми порівнюємо кількість десятків.

Після цього ми порівнюємо кількість одиниць.

	Десятки	Одиниці
8		8
39	3	9
48	4	8
32	3	2

Ми можемо порівняти числа за їхнім місцем на числовому відрізку.

найменше
число

8

32

39

48

найбільше
число

2. Яке число є більшим у кожній парі?

12
34

а.

в.

б.

г.

6.3. Порівняння двоцифрових чисел

1. Який будинок має найменший порядковий номер?
12
34

Спочатку порівнюємо кількість десятків.

$$49 < 51$$

Якщо кількість десятків однакова, то порівнюємо кількість одиниць.

$$52 > 51$$

2. У якому з рядків числа розташовані у вказаній послідовності?
12
34

а. Від найменшого до найбільшого.

б. Від найбільшого до найменшого.

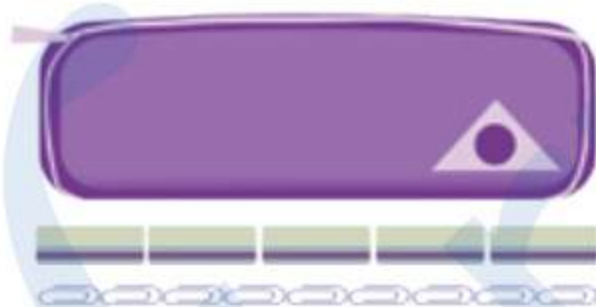
6.4. Порівняння об'єктів за довжиною

1. Яка довжина пенала?

Довжина

Ми можемо використати мірку, щоб виміряти довжину речей.

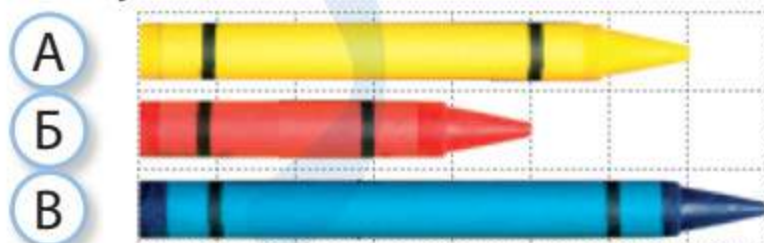

Довжина пенала дорівнює довжині 5 гумок.
Довжина пенала дорівнює довжині 9 скріпок.

2. Яка довжина кожного маркера?

3. Якою є довжина кожного олівця, якщо вимірювати її у клітинках?

6.5. Порівняння об'єктів за масою

1. Якою є маса м'яча, якщо вимірювати її у кубиках?

Маса цієї книги дорівнює масі 7 кубиків.

Ми використовуємо терези, щоб порівняти масу об'єктів.

Терези
врівноважені.

Маса м'яча дорівнює масі двох кубиків.

Терези
неврівноважені.

Маса потяга більша, ніж маса кубиків.

2. Яка маса кожного об'єкта в кубиках?

а.

б.

3. Який з об'єктів найважчий?

6.6. Порівняння ємностей за місткістю

1. Яка ємність має більшу місткість?

Ключові слова

місткість

ємність

Місткість цієї пляшки
дорівнює місткості
5 склянок.

Місткість цієї пляшки
дорівнює місткості
3 склянок.

2. Якою є місткість кожної з ємностей?

а.

б.

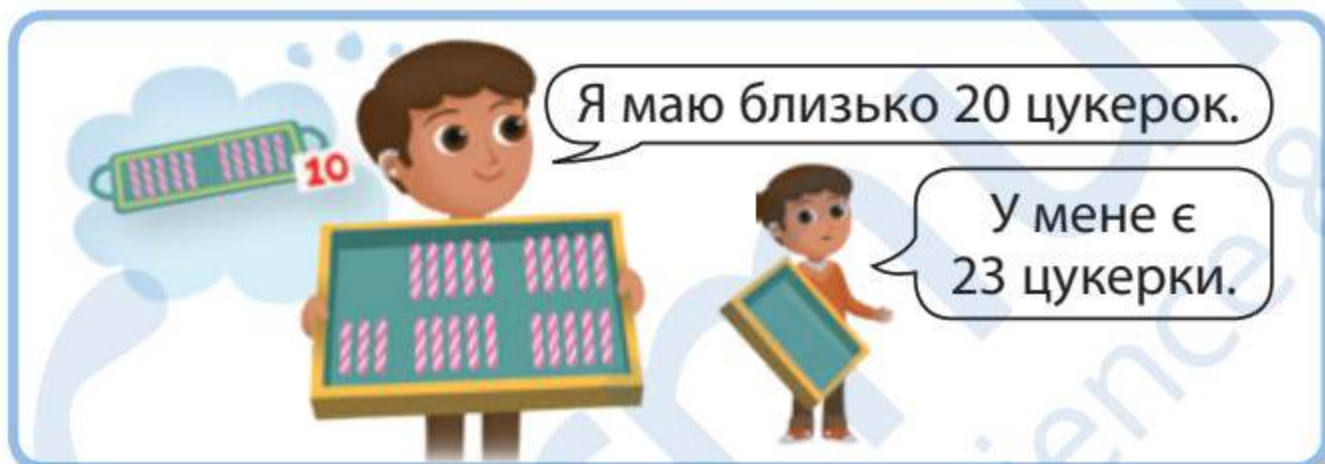
в.

6.7. Припущення

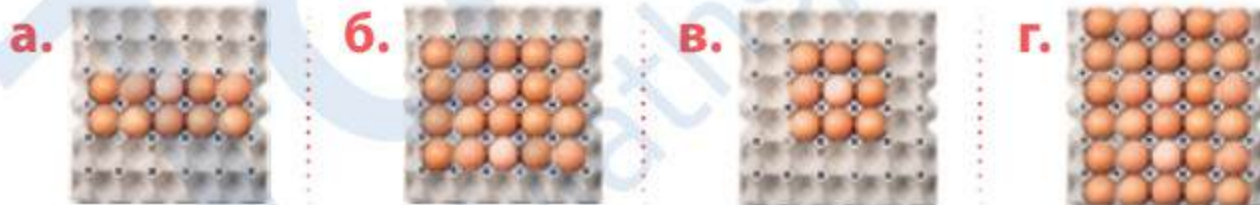
1. Яку приблизну кількість цукерок має Самір?

12
34

2. Зробіть припущення про кількість яєць. Порахуйте яйця та порівняйте результат лічби з вашим припущенням.

12
34

3. Зробіть припущення про кількість птахів. Порахуйте птахів і порівняйте результат лічби з вашим припущенням.

12
34

6.8. Припущення шляхом об'єднання об'єктів у групи

1. Чиє припущення виявиться найбільш точним?

12
34

У цьому акваріумі
близько 20 рибок.

У цьому акваріумі
близько 50 рибок.

10 рибок

Я думаю, що всіх рибок
можна об'єднати в 5 груп
по 10 рибок у кожній.

Ми рахуємо, щоб перевірити
наше припущення.

Якщо бути точними,
то в цьому акваріумі 48 риб.

2. Яке з чисел, на вашу думку, найбільш точно вказує кількість об'єктів?

12
34

а.

10 / 20 / 100

б.

20 / 50 / 100

в.

10 / 20 / 50

7.1. Додавання і віднімання круглих чисел

7

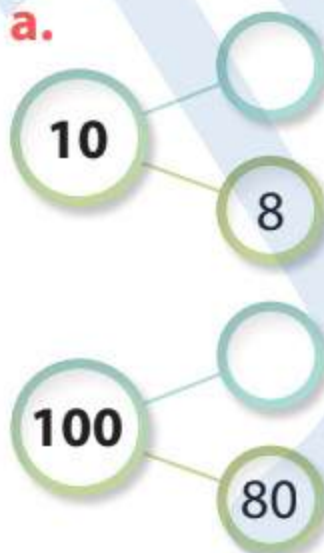
1. Скільки ще пазлів потрібно, щоб скласти картинку?

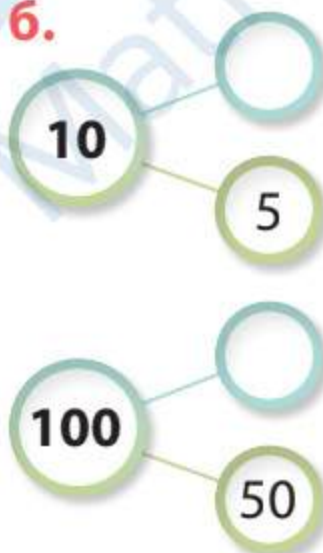
2. Назвіть пропущені числа.

12
34

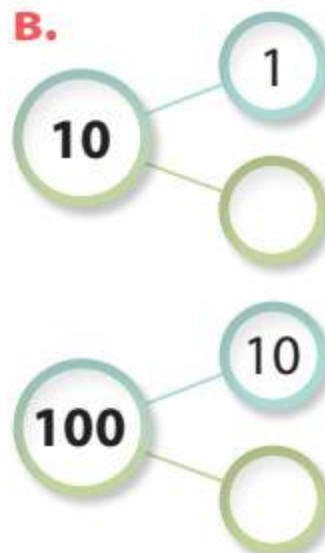
а.

б.

в.

7.2. Додавання та віднімання чисел виду $20 + 7$, $27 - 7$, $27 - 20$

1. Скільки олівців мають діти разом?

12
34

А

$$20 + 7 = 27$$

$$7 + 20 = 27$$

Б

$$27 - 7 = 20$$

$$27 - 20 = 7$$

2. Знайдіть значення виразів.

12
34

а. $20 + 7$

в. $64 - 4$

д. $87 - 80$

б. $30 + 9$

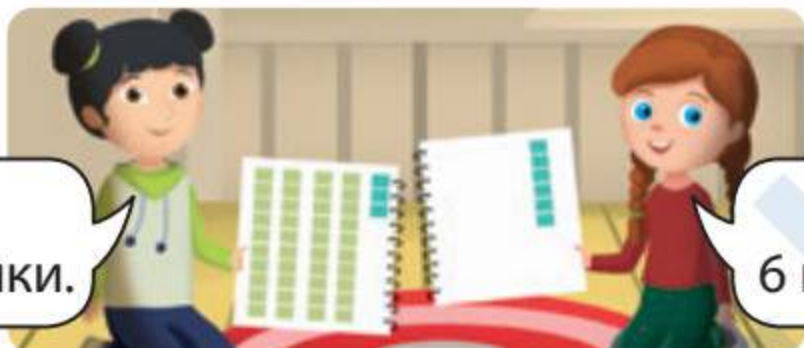
г. $78 - 8$

е. $45 - 40$

7.3. Додавання та віднімання чисел виду $43 + 6$, $49 - 6$

1. Скільки всього наклейок мають діти?

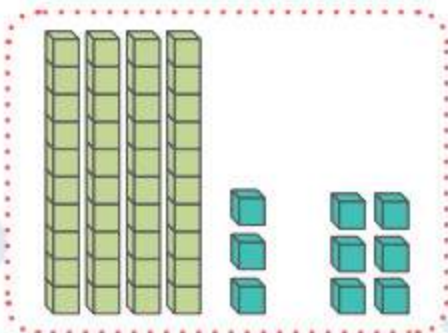
12
34

Я маю
43 наклейки.

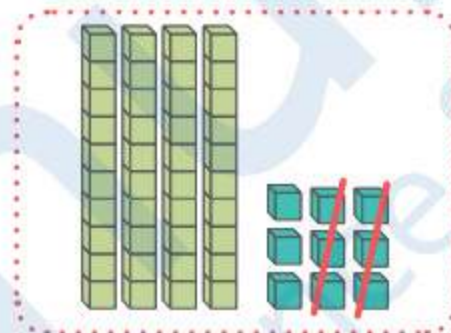
Я маю
6 наклейок.

А

$$\begin{array}{r} 9 \\ 43 + 6 = 49 \end{array}$$

Б

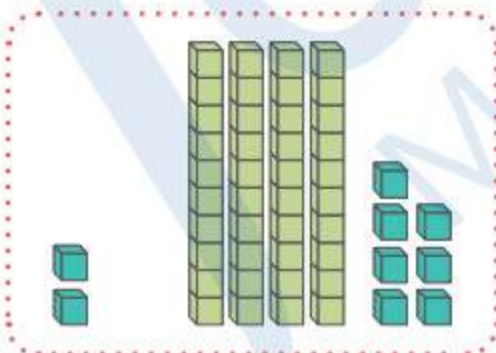

$$\begin{array}{r} 3 \\ 49 - 6 = 43 \end{array}$$

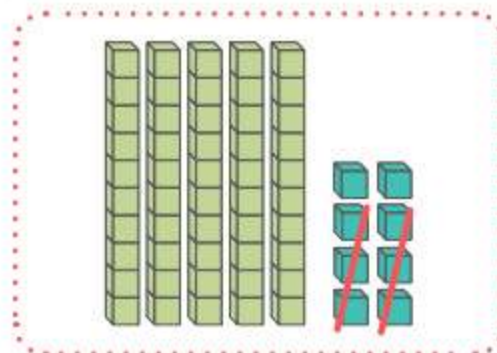
2. Складіть вирази за малюнками. Знайдіть значення виразів.

12
34

а.

б.

3. Знайдіть значення виразів.

12
34

а. $62 - 1$

б. $31 + 4$

в. $8 + 71$

7.4. Додавання та віднімання чисел виду $13 + 20$, $52 - 30$

1. Скільки олівців мають діти разом?

12
34

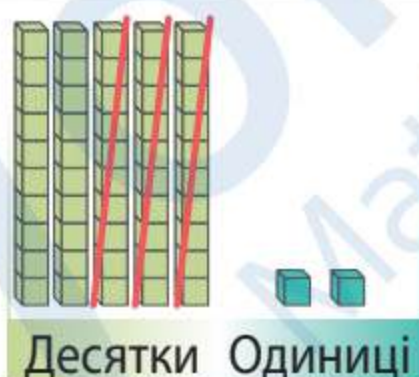

А

$$13 + 20 = 33$$

Б

$$52 - 30 = 22$$

2. Знайдіть значення виразів.

12
34

а. $36 + 30$

в. $74 + 20$

д. $58 - 50$

б. $82 - 40$

г. $7 + 20$

е. $62 - 60$

7.5. Додавання та віднімання чисел виду $43 + 36$, $79 - 36$

1. Скільки всього наклейок мають діти?

12
34

При додаванні двоцифрових чисел десятки додають до десятків, а одиниці – до одиниць.

2. Знайдіть значення виразів.

12
34

а. $56 + 32$

в. $45 - 24$

д. $72 - 41$

б. $99 - 71$

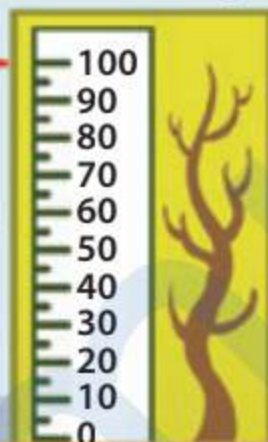
г. $37 - 15$

е. $25 + 64$

7.6. Вимірювання довжини. Сантиметр, дециметр, метр

Якою є висота рослини?

Наша рослина тягнеться
вгору. Кілька тижнів
тому висота її стебла
становила 80 см.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Для того щоб вимірювати довжину об'єктів
було зручно, люди вигадали спеціальні
одиниці вимірювання.

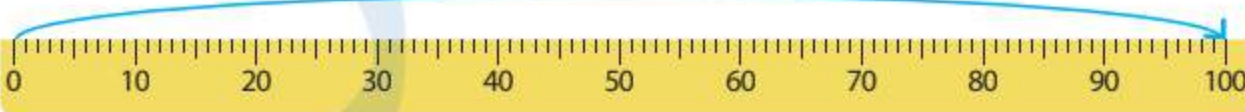
1 см

1 дм

1 м

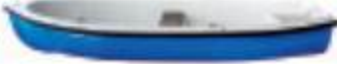
**Сантиметр (см),
дециметр (дм),
метр (м) –
одиниці вимірювання
довжини.**

Метр вміщує в собі **100 см** або **10 дм**.

1. У яких одиницях вимірювання зручніше виміряти довжину об'єктів?

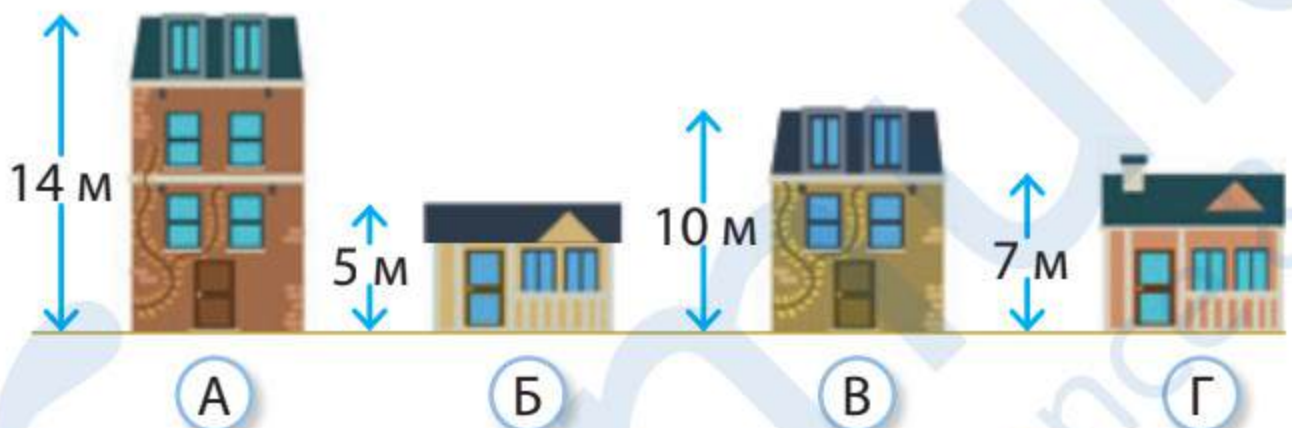
а. см / м

б. см / м

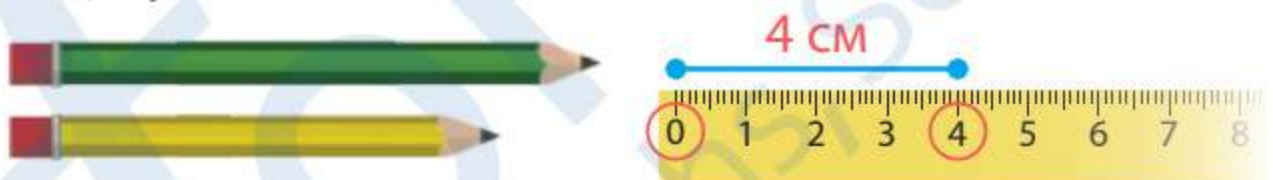
в. см / м

г. см / м

2. Назвіть будиночки у порядку зростання їхньої висоти.

3. Виміряйте довжину олівців. Прикладіть лінійку так, щоб початок малюнка співпав з 0.

4. Зробіть припущення про довжину відрізка та ламаної. Перевірте своє припущення.

Ключові слова

одиниця вимірювання
сантиметр (см)
дециметр (дм)
метр (м)

7.7. Вимірювання маси. Грам. Кілограм

Яка маса однієї вишні?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

Грам (г) – це одиниця вимірювання маси.

терези

механічні ваги

електронні ваги

Маса однієї вишні становить 5 г.

Б

Кілограм (кг) – це одиниця вимірювання маси.

Діти придбали 2 кг яблук.

1 кг є набагато
важчим, ніж **1 г**

1. У яких одиницях вимірювання зручніше виміряти масу об'єктів?

а. г / кг

б. г / кг

в. г / кг

г. г / кг

Ключові слова

грам (г)

кілограм (кг)

механічні ваги
електронні ваги

2. Яка маса кожного об'єкта?

А

Б

В

3. Назвіть овочі та фрукти у порядку спадання їхньої маси.

4. Назвіть пропущені числа.

а. Ананас на кг легший, ніж кавун.

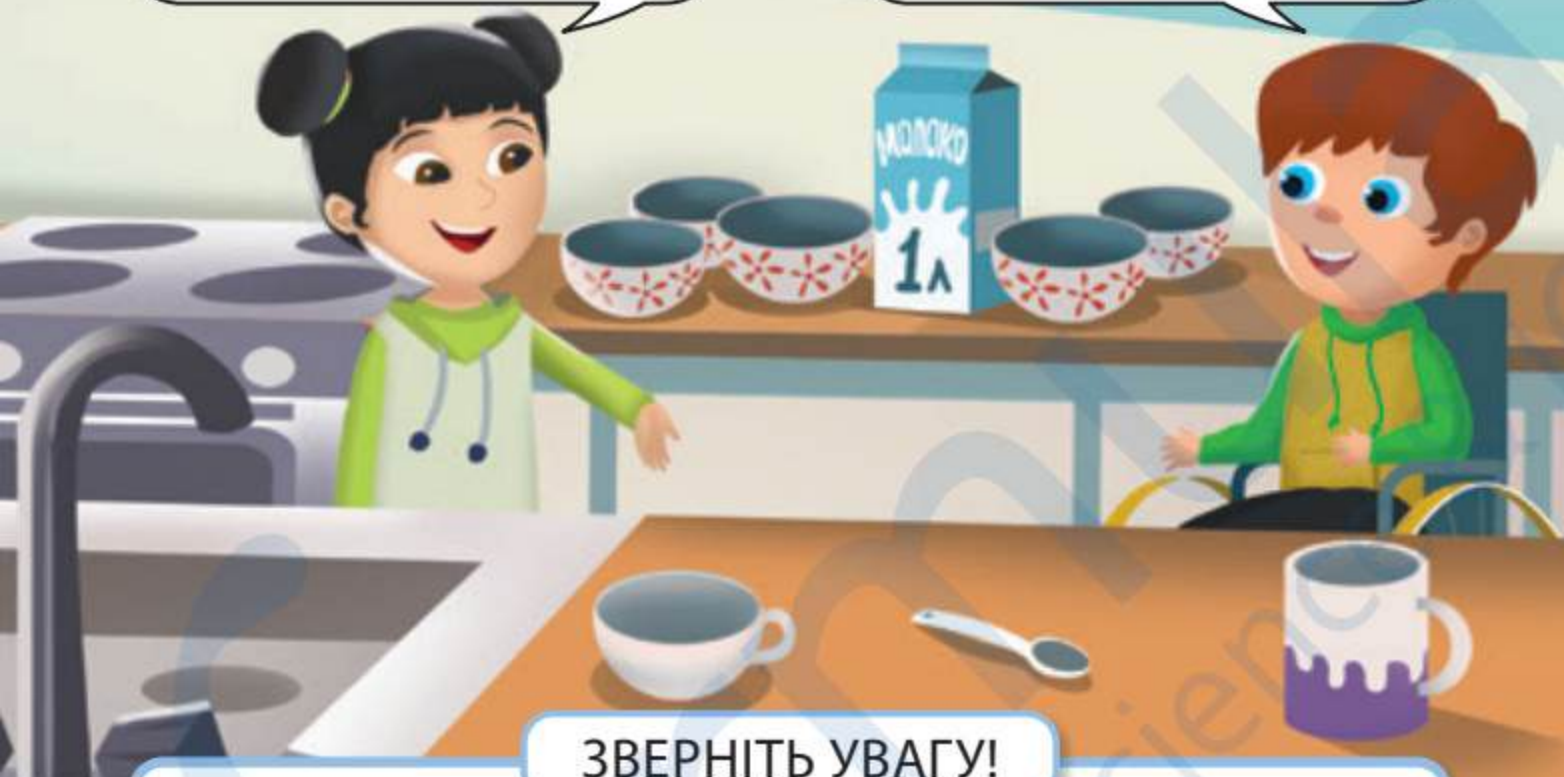
б. Банани на кг важчі, ніж ананас.

7.8. Вимірювання місткості. Літр

Чи має кухоль більшу місткість, ніж чашка?

Місткість моєї чашки становить 10 ложок.

Місткість мого кухля становить 20 ложок.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

А

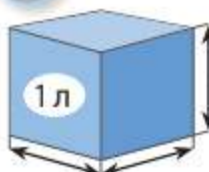
менша місткість

більша місткість

Б

10 см 10 см

Літр (л) – це кількість рідини, яка може поміститися в такій посудині.

Ця посудина вміщує 1 л води.

Місткість цієї пляшки становить 1 л.

1. Яка з ємностей, на вашу думку, може вмістити 1 л води?

Ключові слова

літр (л)

2. Яка ємність є менш місткою?

а.

А

Б

б.

А

Б

3. Назвіть ємності від найменш місткої до найбільш місткої.

А

Б

В

Г

4. Назвіть пропущені числа.

А

Б

В

а. Місткість ємності Б на л менша, ніж місткість ємності В.

б. Місткість ємності В на л більша, ніж місткість ємності А.

7.9. Обернена задача

1. Чим відрізняються задачі, які склали діти?

Маса самця дрохви досягає 18 кг, що на 10 кг більше, ніж маса самки дрохви. Якої маси досягає самка дрохви?

Маса самки дрохви досягає 8 кг, що на 10 кг менше, ніж маса самця дрохви. Якої маси досягає самець дрохви?

До будь-якої задачі можна скласти нову, **обернену** до неї. Для цього відомі та невідомі дані в задачі слід поміняти місцями.

А Самка – 8 кг, на 10 кг менше
Самець – ? кг

Б Самка – ? кг
Самець – 18 кг, на 10 кг більше

2. За малюнком складіть задачу. Доповніть короткий запис, запишіть розв'язання та відповідь. Складіть та розв'яжіть обернену задачу.

I – дн.
II – дн. } дн.

7.10. Додавання і віднімання чисел у межах 100

1. Скільки всього книг принесли дівчатка?

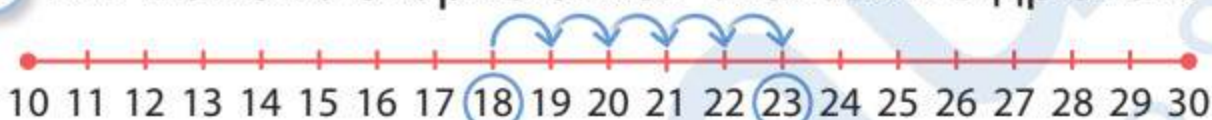
12
34

Ось ще 5 книг!

Я принесла 18 книг!

А Ми можемо скористатися числовим відрізком.

Б

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Використовуйте також таблицю чисел першої сотні

2. За допомогою числового відрізка знайдіть значення виразів.

12
34

$$48 + 7$$

$$55 - 7$$

Перевірте себе!

РОЗДІЛ 7. Мій проєкт

Проведіть дослідження, щоб дізнатися, як люди використовують одиниці вимірювання маси та місткості.

аркуш білого паперу А3

ножиці

кольорові олівці

клей

1. Дослідіть упаковки товарів, які можна знайти у вашому домі. Зверніть увагу на масу та місткість, що указані на цих упаковках.
2. Під час відвідування магазину також зверніть увагу на упаковки та позначення маси й місткості на них.
3. Зробіть висновок про те, чому ці товари продають саме так.
4. Створіть колаж з фотографіями чи малюнками упаковок товарів, які ви дослідили.

8.1. Знаходження невідомого зменшуваного

8

1. Скільки грошей було у Міки перед покупкою?

—

10 грн

=

20 грн

10 грн

10 грн

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

? грн

30 грн

20 грн

$$20 + 30 = 50 \text{ (грн)}$$

Відповідь: 50 гривень.

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до різниці додати від'ємник.

2. Складіть за малюнком вираз, щоб дізнатися, скільки грошей було у гаманці. Знайдіть значення виразу.

Було – ? грн

Витратили

Залишилося

8.2. Знаходження невідомого від'ємника

1. Скільки Самір заплатив за кукурудзу?

12
34

Ключові слова

решта

50 грн

—

?

=

20 грн

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

50 грн

? грн 20 грн

$$50 - 20 = 30 \text{ (грн)}$$

Відповідь: 30 гривень.

Щоб знайти невідомий від'ємник,
треба від зменшуваного відняти різницю.

2. Складіть за малюнком вираз, щоб дізнатися скільки грошей витратили. Знайдіть значення виразу.

12
34

Було

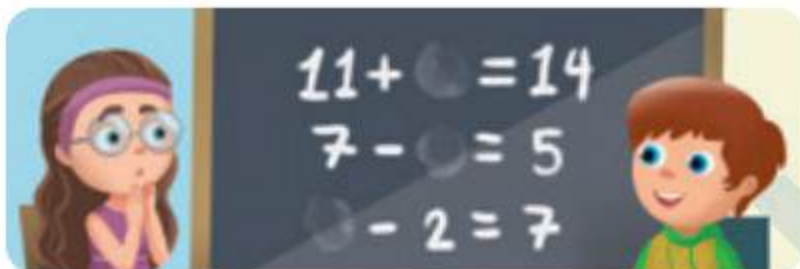

Залишилося

8.3. Знаходження невідомих компонентів арифметичних дій

1. Як знайти невідомі компоненти дій?

12
34

- А** Знайти невідомий компонент арифметичної дії можна, використавши склад числа.

$$5 + \bigcirc = 9$$

$$5 + \textcircled{4} = 9$$

- Б** Знайти невідомий компонент арифметичної дії можна, використовуючи правило.

$$11 + \textcircled{?} = 14$$

$$\textcircled{?} = 14 - 11$$

$$\textcircled{?} = 3$$

2. Знайдіть невідомі компоненти арифметичних дій, використовуючи склад числа.

12
34

а. $6 + \square = 8$

б. $\square + 4 = 7$

в. $9 + \square = 10$

г. $\square + 7 = 9$

д. $4 + \square = 7$

е. $\square + 3 = 8$

3. Знайдіть невідомі компоненти дій, використовуючи правила.

$$\textcircled{?} + 16 = 26$$

$$\textcircled{?} = \square$$

$$\textcircled{?} = \square$$

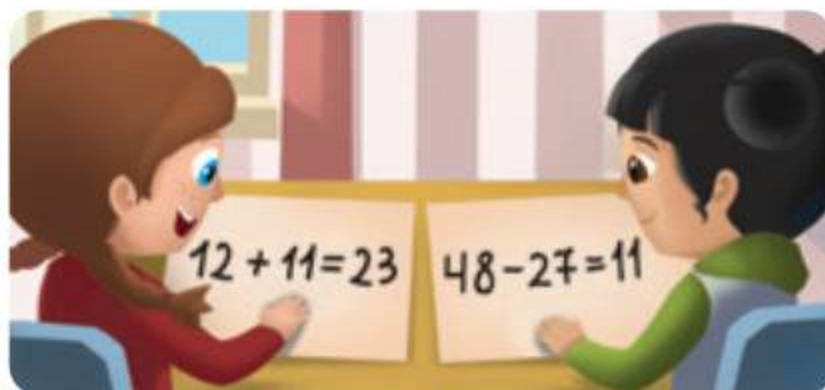
$$31 + \textcircled{?} = 59$$

$$\textcircled{?} = \square$$

$$\textcircled{?} = \square$$

8.4. Перевірка

1. Як ученицям перевірити, чи правильно вони виконали завдання?

А

$$12 + 11 = 23$$

$$11 + 12 = 23$$

$$23 - 12 = 11$$

Б

$$48 - 27 = 11$$

$$11 + 27 = 38$$

$$48 - 11 = 37$$

2. Виконайте перевірку та визначте, які відповіді правильні.

а. $53 + 4 = 57$

б. $62 + 26 = 89$

в. $31 + 5 = 37$

г. $57 + 31 = 98$

д. $80 - 50 = 30$

е. $43 - 2 = 41$

ж. $65 - 35 = 20$

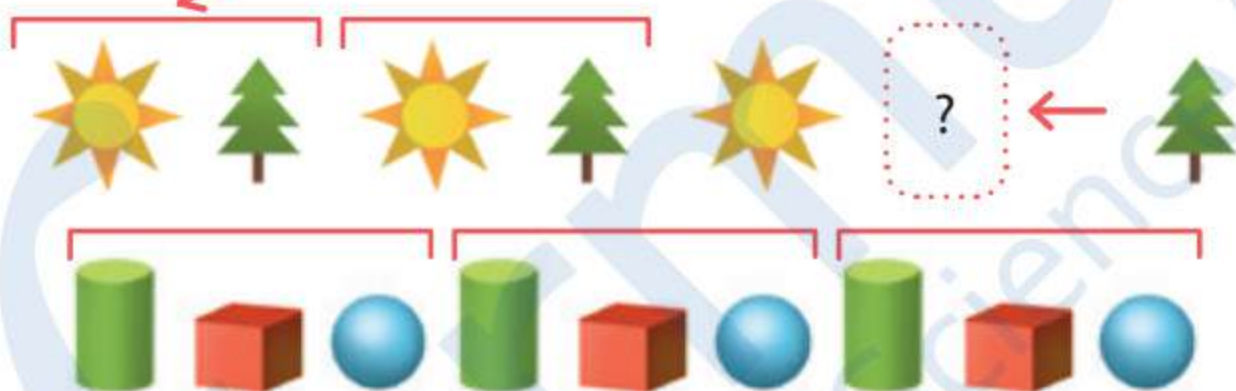
з. $99 - 29 = 79$

8.5. Закономірності

1. Що Міка наклеїть наступним?

Ця послідовність повторюється.

Тут можна виявити певну закономірність.

2. Який елемент буде наступним?

Ключові слова
повторюватися
закономірність

8.6. Комбінування

1. Якими є можливі варіанти покупки?

Я б хотів придбати пенал і портфель.

2. Назвіть всі можливі варіанти парасольок.

1

2

3

3. Скільки образів можна створити, використовуючи такі предмети одягу?

Ключові слова
комбінування

8.7. Візерунки

1. Які візерунки зможе побачити Самір?

Кожен **візерунок** має свою **закономірність**.

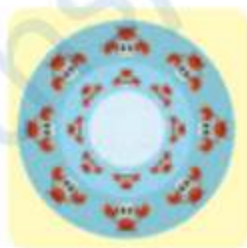
2. На яких малюнках можна побачити певний візерунок?

А

Б

В

Г

3. Визначте закономірність та намалюйте візерунки.

Ключові слова
візерунок
закономірність

Перевірте себе!

РОЗДІЛ 8. Мій проєкт

Спробуйте створити візерунок для вишивки в українському стилі, використовуючи знання про закономірності та комбінування.

аркуш паперу A4

аркуш паперу в клітинку

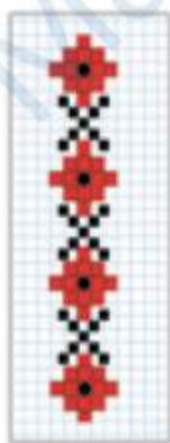

ножиці, клей

кольорові олівці

1. Для натхнення розгляньте вишиті сорочки, рушники та інші предмети одягу та побуту українців.
2. Зверніть увагу на те, які кольори використали майстер або майстриня. Уважно розгляньте елементи, з яких складаються візерунки.
3. Поміркуйте, чому схеми вишивок складаються з клітинок.
4. Спробуйте створити власний візерунок. Не хвилюйтеся, якщо у вас не одразу вийде.
5. Презентуйте створений вами візерунок класу. Поміркуйте, де його можна використати.

9.1. Списки й таблиці

9

1. Що Тетянці потрібно докупити для приготування омлету?

Ключові слова

СПИСОК
таблиця
рядок
стовпчик

А

СПИСОК

Омлет

- **3**
 - **4**
 - **2**
 - **1**

Б

таблиця

Продукт	Кількість
	3
	6
	2
	1

рядок

СТОВПЧИК

2. Розгляньте таблицю та дайте відповіді на запитання.

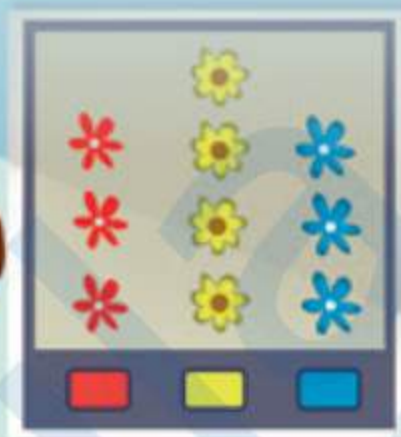
Іграшка	Кількість
	4
	2
	2
	2
	3

- Скільки м'ячів?
- Скільки роботів та коників разом?
- Скільки драконів та качок разом?
- Скільки всього іграшок?

9.2. Піктограми

Як дітям упорядкувати свої наклейки?

Наші наклейки
перемішалися.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Піктограми

Слон	Панда	Лев	Жирафа	Зайчик

Слон					
Панда					
Лев					
Жирафа					
Зайчик					

1. Розгляньте таблицю. Дайте відповіді на запитання.

Торт					
Печиво					
Тістечко					
Млинець					

Я приготував багато смаколиків цього тижня!

- а.** Скільки млинців приготував Славко?
- б.** Скільки тістечок приготував Славко?
- в.** Скільки всього смаколиків приготував Славко цього тижня?

2. Чи правильні твердження?

			
			
			
			
			
Паста	Курятина	Риба	Суп

- а.** Оскар найчастіше їсть курятину.
- б.** Оскар їсть рибу частіше, ніж пасту.

3. Складіть піктограму про улюблені страви членів вашої родини.

9.3. Стовпчикова діаграма

1. Яка спортивна секція є улюбленою для більшості учнів та учениць?

Ключові слова

стовпчикова діаграма
дані

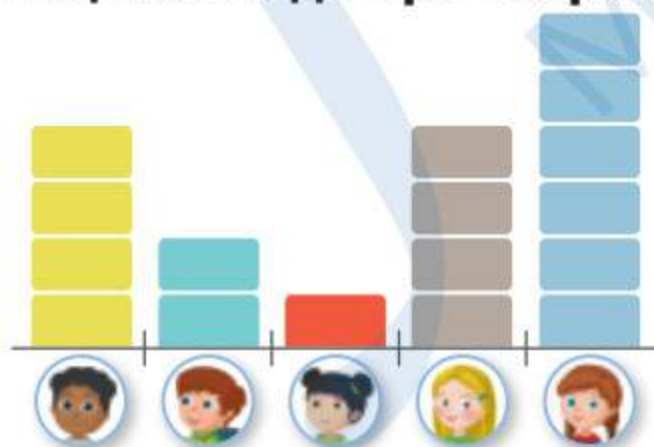
Такий спосіб представлення **даних** називають **стовпчиковою діаграмою**.

Ми використовуємо один блок для одного учня чи учениці.

2. Розгляньте діаграму і оберіть правильну відповідь.

Енциклопедії про тварин

- а. Скільки енциклопедій про тварин є в Тетянки?
4 / 6 / 7
- б. Скільки енциклопедій про тварин є в Славка?
6 / 8 / 2

9.4. Половина

1. Як розділити аркуш між хлопчиками порівну?

Ми можемо розрізати його навпіл!

У нас є лише один аркуш.

однакові частини

половина

половина

неоднакові частини

більша частина

менша частина

2. Який із об'єктів розділено навпіл?

А

Б

В

Г

3. Скільки яєць знадобиться для печива, якщо за рецептом їх потрібно пів лотка?

а.

б.

Ключові слова

половина

9.5. Визначення часу за годинником

Котра зараз година?

Мій гурток починається
о 10-й годині.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

Годинник показує рівно 9-ту годину.

Годинна
стрілка

Циферблат

Хвилинна
стрілка

Коли хвилинна стрілка вказує на 12, а годинна –
на якесь число, це означає, що зараз рівно
та година, на яку вказує годинна стрілка.

1. Котру годину показує кожен з годинників.

а.

б.

в.

г.

д.

е.

2. Гурток Міки розпочався о 10 годині, а завершив свою роботу о 12 годині. Скільки часу тривав гурток?

Початок

Кінець

3. Котра година буде через 3 години?

а.

б.

Ключові слова

час

годинник

циферблат

годинна стрілка

хвилинна стрілка

9.6. Доба

1. Що Тетянка робить уранці?

Ключові слова

доба, розклад,
день, ніч,
ранок, вечір

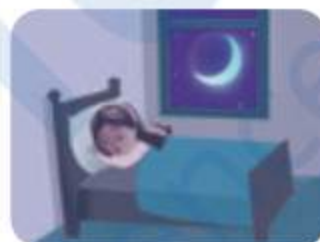
Доба – це 24 години. Коли ви визначаєте час за годинником, указуйте частину доби.

8-ма година
ранку

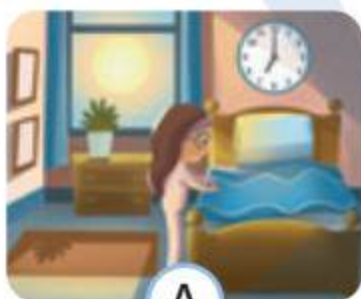

4-та година
дня

10-та година
вечора

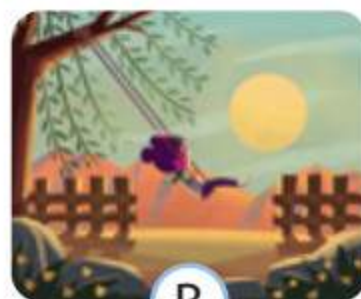
2. Яка частина доби зображена на кожному з малюнків?

А

Б

В

9.7. Хвилина та година

1. Як довго дівчатка виконуватимуть свою роботу?

Ключові слова

хвилина

година

Година – це 60 хвилин.

приблизно хвилину

приблизно годину

2. Яка з цих дій займе приблизно годину, а яка – приблизно хвилину?

А

Б

В

Г

3. Що займе більше часу?

А

Б

В

9.8. Календар

Коли Андрійко вирушить додому? Скільки ще днів триватимуть канікули, якщо вони закінчуються 31 серпня?

СЕРПЕНЬ						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Сьогодні 20 серпня.
Завтра я приїду
до бабусі, гостюватиму
в неї цілий тиждень.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

- А Тиждень має 7 днів.
сьогодні
- вчора
- завтра

- Б Місяць має 28,
29, 30 або 31 день.

СЕРПЕНЬ						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

$$21 + 7 = 28$$

$$31 - 20 = 11$$

1. Розв'яжіть задачу.

Андрійко розпочав роботу над проектом з математики 20 квітня, а завершив роботу 29 квітня. Скільки днів тривала робота школяра над проектом з математики?

2. Прочитайте твердження, називаючи пропущені числа.

Травень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3 	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19 	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	

- а.** Конкурс із математики відбудеться травня.
- б.** Ми збираємося на пікнік травня.
- в.** Ми запланували похід у книгарню на травня.

3. Створіть календар із святковими днями вашої родини.

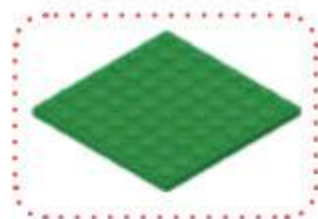
Ключові слова
календар

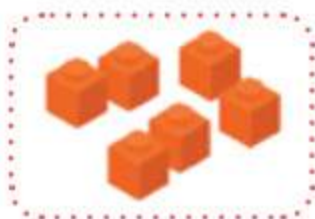
Перевірте себе!

РОЗДІЛ 9. Мій проєкт

У давнину люди навчилися визначати час доби за сонцем. Спробуйте й ви створити сонячний годинник.

пластина
LEGO

цеглинки
LEGO

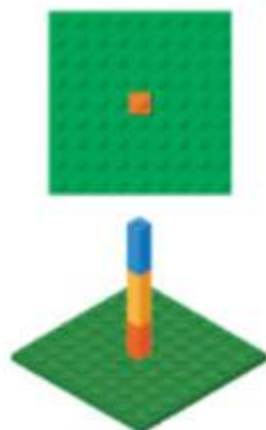

маркери

будильник

1. Помістіть у центрі пластини LEGO одну цеглинку, а зверху – ще кілька, щоб утворилася вежа.
2. Близько 12:00 вийдіть надвір, помістіть вашу пластину там, де немає тіні.
3. Рівно о 12:00 відмітьте іншою цеглинкою місце, де проходить тінь від вежі. Запишіть час на цеглинці.
4. Щогодини повторюйте попередню дію. Зверніть увагу на те, у якому напрямку рухається тінь.
5. Чи є щось подібне між сонячним і звичайним годинником?
6. Поспостерігайте за довжиною тіні від вашої вежі. Зробіть висновок про те, які годинники є більш надійними та чому.

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Джон Ендрю Біос

Математика

Математика. 1 клас – це адаптоване ліцензійне видання від міжнародного видавництва Vector. Math&Science (MM Educational Group) та українського бренду Formula, створеного видавництвом «Лінгвіст».

Продуманий дизайн

Чітка повторювана структура та простий апарат орієнтування в комплексі з яскравими ілюстраціями роблять підручник зрозумілим і привабливим для школярів та школярок.

Відповідність віковим особливостям

Візуальне наповнення підручника створено з урахуванням потреб дитини 6-7 років, тому теоретичний блок яскраво ілюстрований, а героями посібника є однолітки першокласників та першокласниць.

Діяльнісний підхід

Учні та учениці залучені та активні, адже пропонований зміст кожної теми передбачає не «готові знання», а роботу над розв'язанням певної проблеми. В основі методики лежать педагогічні технології «5Е» та «Щоденні 3».

Принципи STEM-освіти

Підручник пропонує різні види проєктної діяльності, що передбачають інтеграцію шкільних предметів та сприяють розширенню кругозору й формуванню в учнів та учениць цілісної картини світу.

